

Handläggare
Bengt Andersson
Telefon: 08-508 31 918
Tomas Andersson
Telefon: 08-508 31 987

Till
Kulturnämnden

Verksamhetsberättelse VB 2016 för Kulturförvaltningen

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar
följande

1. att godkänna och överlämna årsredovisning med bokslut 2016 till kommunstyrelsen
2. att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 11,2 mnkr avseende investeringsmedel för basutställning och ombyggnation vid Stockholms stadsmuseum
3. att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 4,4 mnkr avseende investeringsmedel inom bibliotek i rörelse vid Stockholms stadsbibliotek
4. att kulturnämnden förklarar besluten omedelbart justerade

Robert Olsson
Kulturdirektör

Lena Nilsson
Administrativ chef

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av administrativa staben i samarbete med verksamhetsavdelningarna. Ärendet behandlades i förvaltningsgruppen den 16 januari 2016.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	11
1. Ett Stockholm som håller samman	11
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	12
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	12
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	14
2. Ett klimatsmart Stockholm	23
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	23
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	23
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	25
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	26
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	27
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	28
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	30
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	30
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	31
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	34
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	36
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	40
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	41
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	43
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	43
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	43
Investeringar.....	47
Ombudgeteringar.....	48
Analys av balansräkning	48
Övrigt	Error! Bookmark not defined.
Synpunkter och klagomål.....	49
Övrigt.....	50

Bilagor

- Bilaga 1: Bilaga 01 uh018a Bokslutsrapport*
- Bilaga 2: Bilaga 02a ub032a Uppföljning av budget*
- Bilaga 3: Bilaga 02b ub055a Uppföljning avdelningarna*
- Bilaga 4: Bilaga 03 KuNkuf 2016*
- Bilaga 5: Bilaga 04 Kulturnämnden 2016*
- Bilaga 6: Bilaga 05 Uppföljningsrapport för internkontrollplanen*
- Bilaga 7: Bilaga 06 Medarbetarna 2016*
- Bilaga 8: Bilaga 07 Uppföljningsrapport Jämställdhets- och mångfaldsplan 2016*
- Bilaga 9: Bilaga 08 Liljevalchs Stockholm konst statistik 2016*
- Bilaga 10: Bilaga 09 Kulturskolans statistik 2016*
- Bilaga 11: Bilaga 10 Stadsmuseiavdelningens statistik 2016*
- Bilaga 12: Bilaga 11 Stockholms stadsbiblioteks statistik 2016*
- Bilaga 13: Bilaga 12 Nyckeltal 2016 Kulturnämnden*
- Bilaga 14: Bilaga 13 Bidrag Kulturstöd 2016*
- Bilaga 15: Bilaga 14 Bidrag Utvecklingsstöd 2016*
- Bilaga 16: Bilaga 15 Bidrag Kulturstöd Nyanlända 2016*
- Bilaga 17: Bilaga 16 Bidrag Utvecklingsstöd Nyanlända 2016*

Sammanfattande analys

Ett Stockholms som håller samman

Lokalt kulturliv

Stadsdelsförvaltningarnas arbete med lokala utvecklingsprogram ger kulturförvaltningen nya möjligheter att implementera kulturunderlag och synliggöra kulturen i det lokala perspektivet. Kulturförvaltningen har utsett koordinators för de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna. Koordinatorerna förstärker kulturens lokala betydelse och utvecklar lokalt samarbete.

Nya aktörer inom film, musikdramatik och cirkus syns idag tydligare. Antalet visningar av kvalitetsfilm ökar genom breddat stöd till en mångfald av filmfestivaler. 33 festivaler har fått stöd 2016. Särskilda medel för etablering av visningsplatser av film har utlysts och flera aktörer har beviljats utvecklingsstöd. Av beviljade stöd över 350 000 kr till aktörer med etablerade verksamhet av hög kvalitet har 68 % tilldelats ett ökat stöd 2016 jämfört med det stöd de fick 2015. Det totala antalet ansökningar ligger något över tidigare år. Totalt har 1 160 ansökningar handlagts. Andelen beviljade ansökningar har ökat något och uppgår till 43 %.

Stadens arbete med att ta emot nyanlända och asylsökande i Stockholms stad har tilldelats särskilda statliga medel. Kulturförvaltningen har utlyst och beviljat 4 mnkr till verksamheter som gör nyanlända och asylsökande delaktiga i Stockholms kulturliv.

Förvaltningens utvecklingsinsatser med samlingslokaler och hemgårdar har resulterat i att studieförbundet ABF har etablerat sig i Tensta Träff med såväl upplåtelse av lokaler samt egen verksamhet. Ett konkret, realistiskt och hållbart förändringsarbete har påbörjats i Bagarmossens Folkets Hus och Jakobsbergs gård. Särskilda satsningar på lokalförvaltande organisationer har också bidragit till att Mäster Olofsgården, Midsommargården, Husby Träff, Kista Träff och Rågsveds Folkets Hus utvecklar sitt arbete med ungdomars delaktighet genom att tillgängliggöra lokalerna för unga. Fyra föreningar inom samlingslokalområdet i Stockholm har för första gången fått beviljat statlig medfinansiering av Boverket för investeringar i sina lokaler.

Stockholm konst är inne i en expansiv fas med runt 100 pågående projekt varav några större stadsutvecklingsprojekt som Hagastaden, Norra Djurgårdstaden, Slussen och Årstafältet. Genom skol- och förskoleprojekten sätter konsten också sina avtryck i ytterstaden och där fungerar den som ett demokratiskt instrument i att föra ut samtidskonst till stockholmarna. Stockholm konst arbetar med ett förslag till hur enprocentsregeln skall stärkas för att ytterligare skärpa dess demokratiska genomslag. Förslaget tas fram med expolateringskontoret och ska presenteras våren 2017.

Under året har biblioteken särskilt satsat på pop up-verksamhet och det rörliga biblioteket för att nå fler stockholmarna är också att synas mer på olika platser. Biblioteken har flyttat ut på gator och torg i än högre utsträckning än tidigare och det har gjorts nedslag i sommarsverige på stränder och torg. Även under hösten har det rörliga biblioteket varit på turné. Lokalt i stadsdelarna har biblioteken deltagit i olika temadagar och mässor, på simhallar och möteslokaler. Som en del i stadens Lokala utvecklingsprogram (LUP)-arbete har det rörliga biblioteket skapat aktiviteter i Fagersjö och Vårberg. Totalt har det rörliga biblioteket exponerats för drygt 24 000 personer.

Med besökaren i centrum

Modeutställningen Utopian Bodies på Liljevalchs avslutades med 17 631 besökare under 2016 (totalt 47 631) och rönt också utmärkelsen Årets utställning. Vårsalongen har genomförts på Gallerians tak, i samarbete med AMF Fastigheter. Trots, eller tack vare, bygghissar, spektakulär utsikt och en kritikerhyllad salong med kvinnlig konstnärsjury drog Vårsalongen hela 83 387 besökare. Tillsammans med Micasa fastigheter spelades en guidning av Vårsalongen in som sedan visades på stadens äldreboenden.

I övrigt fortskrider renoveringen/grundförstärkningen av Liljevalchs i en förhoppning om att återflytt sker november 2017. Arbetet med tillbyggnaden Liljevalchs(+) pågår och visionen är att hela anläggningen står klar maj 2020. Sommarens utomhusutställning Döden – en utställning om livet gick av stapeln i Galärparken invid Junibacken på Djurgården.

Oräknat sommarens utställning i det fria ser Liljevalchs tillbaka på ett nytt publikt år med över 100 000 besökare – trots att den fysiska institutionen varit stängd. Under året har Stockholm konst köpt 90 konstverk av 65 upphovskvinnor och 25 -män.

Även om Stadsmuseet Slussen på grund av ombyggnation är stängt så har kunskap gjorts tillgänglig genom utställningar på Medeltidsmuseet och i museets filialer, i Digitala stadsmuseet och Stockholmskällan, genom Stockholmiens publikationer, dagliga stadsvandringar och Faktarummet, som tillfälligt finns på Stadsarkivet.

Resultatet från museernas besöksundersökningar visar att 94 % av besökarna upplevde att de lärde sig något nytt. Under året fick Medeltidsmuseet ökade besökssiffror med 11 % och ligger nu i samma nivå som 1989 med drygt 171 000 besökare.

Förändringstrycket i Stockholm är stort och det finns ett behov att förstärka kulturmiljöarbetet för att hitta arbetsformer som ger störst effekt. Projektet ”Strategi för Stadsmuseets kulturmiljöarbete” har undersökt både interna och externa processer genom bland annat samtal med de viktigaste ”kunderna” - Stadsbyggnadskontoret och Fastighetskontoret. Som partner till Kyrkogårdsförvaltningen och Fastighetskontoret har avdelningen fortsatt att utveckla kunskapsunderlag och vård- och underhållsprogram.

Inför Fogelströmsåret har samarbetsparter identifierats. En projektorganisation har satts ihop för att initiera och marknadsföra Fogelströmsåret 2017. Ett upptaktsmöte som också uppmärksammades medialt hölls i slutet av maj.

Kulturskolan har under året breddat utbudet, både till innehåll och form och ökat kursplatserna i enlighet med satsningen i årets budget. Totalt har Kulturskolan nått nära 27 883, varav 16 402 inom ramen för de kurser som bokas via e-tjänsten (den högsta siffran hittills) och ca 11 481 barn och unga via verksamheter som är avgiftsfri för deltagaren som El Sistema (1 181), öppen verksamhet (483), prova på verksamhet 7 595) samt kulturköp (2 222).

Kulturskolan har såväl arrangerat som deltagit i många olika aktiviteter där barn och ungdomar fått prova på att spela instrument, sjunga, uttrycka sig i bild, eller testa dans-cirkus- eller teaterverksamhet, för att själva bilda sig en uppfattning om vad Kulturskolan har att erbjuda. Det har handlat både om öppna hus och ”prova på”-aktiviteter i Kulturskolans egna lokaler och i skolor, samt lovaktiviteter och deltagande i olika festivaler. Genom dessa aktiviteter har Kulturskolan lyckats nå nya grupper av barn och unga i alla delar av staden.

El Sistema har under den aktuella perioden utökat sin verksamhet till att innefatta ca 1 200

barn med familjer i enlighet med den satsning på verksamheten som kom via stadens budget. Idag finns verksamheten i stadsdelarna Bredäng, Skärholmen, Tensta och Kista/Husby.

En ny biblioteksplan beslutades av kulturnämnden i mars och antogs i november av kommunfullmäktige. Centralt i planen är utveckling av biblioteken tillsammans med stadsdelarna och att öka barn och ungas möjlighet till deltagande och påverkan på verksamhetsinnehållet.

Genom att erbjuda en bred verksamhet i form av läsinspiration, kreativa verkstäder för unga, språkcaféer, rum för samtal och studier verkar biblioteken för att skapa ett angeläget och engagerande utbud. Biblioteken är en av få öppna och tillitskapande mötesplatser där människor med olika bakgrunder och erfarenheter möts.

Under året har drygt 10,4 miljoner besök gjorts hos biblioteken, såväl fysiska som digitala, vilket är en ökning om drygt 500 000 besök från tidigare år. 2016 är första året då biblioteken överstiger 10 miljoner besök. Satsningen på meröppet i Sköndal och Telefonplan har inneburit 6 803 timmar mer i öppethållande under året. En särskild satsning på sommaröppet har också gjorts med 246 timmar i ytterstaden jämfört med föregående år. Totalt sätt under året ökar antal utlån på biblioteken och det är framförallt utlån av e-medier som visar starkast ökning. Utlåningen av e-medier ökade med ca 28 % under 2016 och utgör idag ca 9 % av den totala utlåningen av medier.

Så väl det fysiska som digitala medieutbudet ökar. Mediebudgeten för 2016 förstärktes jämfört med året innan, framför allt för beredskap för ökad e-boksutlåning, men också som en följd av kostnadsökningar. I 2016 års mediebudget går 32 % till e-medier och 68 % till fysiska medier. Utifrån indikatorn aktiva låntagare per invånarantal så passerar Stockholms stadsbibliotek årsmålet och når i år 31 %. Under året har Stadsbiblioteket fått 82 000 nya låntagare, vilket gör att andelen nya låntagare per invånarantal är 9 %.

I maj lanserade Stadsbiblioteket en ny tjänst för barn, e-boksappen *Bibblix*. Intentionen är att erbjuda en enkel digital lösning som inspirerar till läsning och läsinspiration för en målgrupp som gör allt mindre skillnad på det fysiska och digitala. Hittills i år har appen laddats ner 30 528 gånger och 24 561 e-bokslån har gjorts i Stockholm, vilket bör ses som en succé.

Den poesisatsning som anslogs i budget har tagit sig uttryck i så väl ytterstad som innerstad. Under 2016 har ett 90-tal poesiaktiviteter genomförts vilket är en markant ökning jämfört med 2015, då ett 30-tal program genomfördes. Sammanlagt beräknas 3 500-4 000 personer ha nåtts av poesisatsningen inom biblioteken.

Under 2016 har stadsbiblioteket haft i uppdrag att nå ut med biblioteksverksamhet på arbetsplatser. Under året har arbetsplatsbibliotek i pop-up-format genomförts på Skanska, Taxi Stockholm och Läkarhuset Odenplan. Sammanfattningsvis exponerades 1 170 personer för denna satsning.

Som ett led i att nå fler har en riktad insats gjorts med bokbussen som under året kört till ankomst- och asylboenden samt hem för ensamkommande barn. I år har biblioteken även genomfört 768 läxhjälpstillfällen med 10 730 besökare samt 1 155 språkcaféer med 11 588 besökare.

Ett klimatsmart Stockholm

Alla medarbetare vid kulturförvaltningen känner till och arbetar för att uppnå miljömålen i Stockholms miljöprogram 2016 – 2019: ”hållbar energianvändning”, ”miljöanpassade transporter”, ”hållbar mark- och vattenanvändning”, ”resurseffektiva kretslopp”, ”giftfritt Stockholm” och ”sund inomhusmiljö” samt förvaltningens eget målområde ”hållbar publik verksamhet och kommunikation”. Förvaltningen arbetar också med miljöombud och miljöronder i lokalerna för att driva arbetet framåt i organisationen.

Hållbar publik verksamhet och kommunikation.

En ny och viktig inriktning för förvaltningen är att miljöarbetet ska breddas till att omfatta hållbarhet enligt stadens vision 2040. Miljöstrategens titel har ändrats till hållbarhetsstrateg och har fått i uppdrag att ta fram ett förslag till hur förvaltningens breda kompetens kan användas i detta sammanhang på bästa sätt. En kartläggning av förvaltningens verksamhet inom hållbarhetsområdet påbörjades i september.

Under Kulturfestivalen genomfördes publika samtal om hållbarhet med drygt 25 representanter från näringsliv, civilsamhälle, forskning och vetenskap samt från kultursfären och stadens egna specialister på hållbarhet. Under Kulturfestivalen producerades också ett ”hållbarhetshäng” för medborgarna, där biblioteket lånade ut böcker om hållbarhet, miljöförvaltningen deltog med Klimatvågen och dagliga frågestunder om stadens miljö-, klimat- och hållbarhetsarbete. Evenemangsavdelningen fortsätter arbetet med ISO certifiering och har under hösten 2016 tillsammans med miljöförvaltningen arbetat fram ett förslag till en hållbarhetsguide för att skapa hållbara evenemang i Stockholm.

Stockholmia förlag inventerar miljöaspekterna av sin bokproduktion för att på sikt göra den mer klimatsmart. Stadens forskning lyfter aktuella urbana frågor som bidrar till att skapa ett hållbart Stockholm och ingår i ett nationellt och internationellt samtal om stadens möjligheter och utmaningar.

Miljöombud och miljöronder

Förvaltningens miljöombud har haft nätverksträffar under vår och höst. Fokus under vårens möte var att analysera och diskutera hållbarhetsbegreppet och höstens möte inriktade sig på kemikalieproblematiken. Miljöförvaltningens Kemikaliecentrum höll en introduktion till området. Alla avdelningar har miljöombud och genomför miljöronder med olika fokus beroende på vilka behov som finns för utveckling

Hållbar energianvändning

Fortsatt arbete på enheterna med energieffektiviseringsåtgärder som LED-belysning, belysningsstyrning, energieffektiv utrustning och strömbesparande rutiner hos medarbetarna. Under 2016 har förvaltningens energieffektiviseringsprojekt Energi 1517 investerat i LED-armaturer och lysrör till Stockholms stadsbibliotek och Kulturskolan.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kulturell utveckling i staden

Förslaget till Stockholms översiktsplan omfattar numera planeringsinriktningar där kulturella kunskapsunderlag ingår. Ett närmare samarbete med Kommissionen för social hållbarhet i Stockholm och medverkan i det forskarstödda projektet ”Arkitektur för ett levande kulturliv i hela Stockholm” har gett goda resultat. Arbetet har lett till ett omfattande och helt nytt

underlag när det gäller teorier, metoder och processer för att integrera kulturlivsfrågor i stadsplanering och utvecklingen av Stockholm.

Förvaltningen har genomfört en översyn av ateljéstödet och utarbetat förslag till nya riktlinjer. Konstnärer får i det nya systemet väsentligt förbättrade ekonomiska villkor för sina produktionslokaler. Tillsammans med fastighetskontoret har ett förslag till en ateljéstrategi tagits fram med syfte att etablera minst 200 nya ateljéer i Stockholm till år 2020.

I beredningen av kulturstöd finns en bättre löpande överblick av stödets geografiska spridning efter att ett systematiskt analysmoment införts i beredningsprocessen.

Samverkan och effektiv resurshantering

Liljevalchs/Stockholm konst drivs med en liten mängd personal för att fungera som en serviceorganisation för kreativa inspel. Liljevalchs/Stockholm konst har därmed medvetet valt att fungera som en projektorganisation som kan växa eller krympa efter ekonomiska förutsättningar. Under renovering och tillbyggnation av Liljevalchs huserar personalen, dels i yteffektiva evakueringslokaler, dels har de som inte har uppgifter lånats ut till Stadsbiblioteket och Stadsmuseet.

Kulturskolans och El Sistemas samverkan med grundskolan kring lokaler är en viktig förutsättning för att nå ut till barn och ungdomar i alla delar av staden. Lokalsamverkan med enskilda skolor har de senaste åren fungerat allt sämre. I samarbete med utbildningsförvaltningens lokalenhet har arbetet med att ta fram tydliga riktlinjer för en bättre fungerande lokalsamverkan mellan Kulturskolans verksamheter och stadens grundskolor påbörjats under året.

Under året har projekt Mångspråkssatsningen på biblioteken visat sig vara ett mycket lyckosamt och framgångsrikt projekt. Projektet ger 12 personer med uppehållstillstånd, sin första arbetslivserfarenhet i Sverige genom jobb som bokuppsättare på bibliotek runt om i staden. Biblioteken har fått ett betydelsefullt tillskott av efterfrågad språkkompetens och bokuppsättarna har en generell högre förmåga än väntat när det gäller att möta biblioteksbesökarnas behov.

Eftersom ombyggnaden av Stadsmuseet Slussen fördröjts och själva renoveringen av byggnaden påbörjats under sommaren 2016 kommer huvuddelena av kostnaderna för investeringar i möbler och utställningsbygge att belasta kommande år.

Biblioteken har under 2016 sett över kostnaden för kontanthantering vilket medfört införande av så väl kontantlösa bibliotek som möjlighet till betalning online, vilket ökat servicegraden och kvaliteten i tjänsterna för besökarna. Betalning online på www.biblioteket.se är utöver ett erbjudande om en smidig betallösning för stockholmare ett sätt för verksamheten att säkerställa en ökad andel avgiftsinbetalningar.

Trots utmaningarna genomfördes samtliga evenemang enligt plan. Kulturnatten fortsatte öka i publikantal och deltagande institutioner. Eurovision Song Contest blev en framgång för Stockholm. We are Sthlm och inte minst Kulturfestivalen lyckades båda att bjuda besökarna på kultur av hög klass, trots två mycket regniga dagar.

Evenemangsavdelningens första år som förvaltare av Kungsträdgården gick också bra med över 70 olika arrangemang med stor bredd. Andra uppdrag erhöles också och avdelningen arbetade med Chiles statsbesök, firandet av HM Kungens 70-års dag, mottagningen av OS-medaljörerna, Bilfri dag, UEFA cupfinalen 2017 och ett flertal andra mindre evenemang.

Arbetet med stadens bolag och förvaltningar fortskred kring till exempel evenemangsstrategin, brottsförebyggande arbetet samt planeringen av de olika evenemangsplatserna i city.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Barn och ungas perspektiv

I stadens skolenkät ökar resultatet till att 67 % i förskolan och 71 % i grundskolan är nöjda med sina kulturupplevelser. Skolornas och förskolornas besök med Kulanpremie ökar med 14 % jämfört med 2015. Kulans bokningsfunktion används i samtliga stadsdelar och aktiviteter med Kulanpremie bokas för barn i såväl förskola, grundskola samt gymnasium.

Antal bokare (kulturombud, pedagoger och kultursekreterare) ökar. Kulans kommunikation via sociala medier ökar stadigt och idag är Kulanbloggen en av de mest lästa bloggarna på Pedagog Stockholm.

Biblioteket verkar för att erbjuda en bred och mångfacetterad verksamhet för barn i alla åldrar, i synnerhet kopplat till de yngre barnen och till deras fritid. De yngsta barnens språkutveckling stimuleras genom aktiviteter riktade mot barnen och deras föräldrar samt kontakter och samarbete med Barnavårdscentralen (BVC). Via BVC nådde stadsbiblioteket under 2016 drygt 30 % av alla nyfödda i Stockholm med "Barnens första bok".

Det läsinspirerande arbetet gentemot barn och unga i samarbete med skolor och förskolor genomförs strukturerat och genom samma koncept i hela Stockholm. "Bibblan berättar", Stadsbibliotekets erbjudande till elever i årskurs 4, har nått årsmålet om att nå ut till 50 % av eleverna. Totalt har lån av barn- och ungdomsmedier ökat med 3 % under året jämfört med 2015.

Barn och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten är viktig och under året har flera enheter arbetat aktivt med inkludering och medskapande i både planering och genomförande. Goda exempel på aktiviteter som genomförts: Pokémonjakt på höstlovet i Gubbängen, Minecraftträffar på Hornstulls bibliotek, Järvaplay och Dramalabbet i Kista, Vårsalong av barn och unga i Gröndal, serietecknarkurs på Tranströmerbiblioteket, skrivarcirkel för ungdomar i Tensta, flashmob på torget under Farsta festdagar, Teen Reading Group på stadsbiblioteket vid Odenplan. PUNKTmedis talkshow PS har utvecklats till att det är ungdomarna själva som intervjuar och är moderatorer.

Barnperspektivet tillgodoses även via Stockholm konstns pedagogiska prototypkonstprojekt med SISAB, samt i samarbete med Fastighetskontoret i projekt som lekfull skulptur vid Flatenbadet.

Samarbetet med Familjebostäder kring Frihetsboken och dess utställning på Liljevalchs med texter och verk av elever från Rinkeby är ett exempel på hur förvaltningar och bolag i staden kan samordna en bred kulturell satsning med ungdomar i fokus.

Eleverna på Kulturskolan erbjuds att delta i minst en föreställning, utställning, konsert eller uppspel varje läsår. De pedagogiska enheterna har arbetat aktivt med olika slag av uppspel som passar elevernas intressen och nivåer. Den utåtriktade verksamheten är också en viktig del av El Sistemas pedagogiska uppdrag.

Kulturskolans evenemang har ägt rum i såväl lokala sammanhang, på bibliotek, på gator o torg, i skolor eller på Kulturskolans egna scener men även i större gemensamma produktioner och på professionella scener och sammanhang. Sammanlagt genomfördes drygt 930

evenemang som nådde en publik på nära 90 000 personer under året.

35 000 barn har besökt Medeltidsmuseet och av besökande skolklasser kommer 56 % från ytterstaden.

Fler kulturprogram riktade till barn och unga med funktionsvariationer

Kulturstrategiska staben arbetar mot olika målgrupper med funktionsvariationer genom de olika stödsystemen. Förvaltningen bidrar även indirekt till studieverksamhet för funktionsnedsatta grupper genom att fördela investeringsstöd till lokala samlingslokaler och hemgårdar för ökad tillgänglighet.

Drygt 130 aktiviteter på Kulan vänder sig till barn med funktionsvariationer. Under året har totalt 550 besök med Kulanpremie gjorts av elever i särkolan. Utöver detta deltog under våren tio klasser från särkolan i årskurs 5 i Läsning Pågår, vilket är en markant ökning jämfört med tidigare år. För att utveckla och ytterligare stärka utbudet av kulturprogram för barn och unga med funktionsnedsättning har en utlysning av särskilda medel för kulturinsatser riktade till denna grupp gjorts inför 2017.

Resurscentret har fortsatt öka antalet elevplatser under året och man tar även emot elever med funktionsvariationer i Husby, Odengatan, Farsta, Högdalen och Årsta förutom på Resurscentret i Kulturskolans lokaler vid Globen. Höstterminen 2014 hade Kulturskolan 151 deltagare i kurser för elever med särskilda behov. Höstterminen 2015 hade antalet ökat till 185, och höstterminen 2016 uppgick antalet till 229. Elever med funktionsnedsättning deltar även i Kulturskolans verksamhet på övriga enheter så långt det är möjligt.

Biblioteken erbjuder en varierad verksamhet med medier i olika format för att på bästa sätt möta stockholmarnas olika behov. Programscener och många mötesrum är tillgänglighetsanpassade med hörslingor. Barnens bokbuss har under året besökt fritidsklubbar i ytterstaden på skolor som har särskoleverksamhet, vilket resulterat i närmare 700 besök i bokbussen. Under hösten har besök prioriterats på fritidsverksamhet för barn med funktionsvariation. Utvärderingen visar att barn och unga ur målgruppen fick en biblioteksintroduktion och nåddes på ett annat sätt än tidigare.

Medeltidsmuseet erbjuder specialvisningar i en lugn miljö under måndagar för barn med funktionsnedsättningar då museet är stängt för allmänheten.

Kultur på oväntade platser bidrar till stadens utveckling

Konsten kan framkalla nya och oväntade tankestrukturer som tjänar samhällets demokratiska utveckling. Liljevalchs digitaliserar därför arkivet för att på så sätt tillgängliggöra konsten för en bredare allmänhet.

Under året har 24 konstprojekt invigts på en mängd olika platser; alltifrån seniorboende i Axelsberg och Råcksta, förskolor i Rinkeby, Hässelby gård, Svedmyra, Bagarmossen och i tillbyggnaden av Kungsholmens grundskola, Flatenbadet har fått lekskulpturer, biblioteket i Kista videokonst, Riddersvikshallen en gestaltad fasad, i Nya Värtaterminalen har inte mindre än fyra olika konstnärliga gestaltningar både inne och ute kommit på plats och vid ett gångstråk i Svedmyra har skulpturer i form av tittskåp placerats.

Förvaltningen driver också egna projekt och i samarbete med Familjebostäder har en stor muralmålning skapats av CitéCreation i samarbete med Farstabor. En skulptur av Carl Eldh finns nu utanför ett hotell i Vasastan, Herta Hillfon finns representerad i Mälarhöjden och Baltsar Lobo i Björkhagen. Lena Cronqvists flickor är placerade på Slussen. De så kallade

Stockholmshuset kommer alla få konstnärlig gestaltning allteftersom de byggs. Huset förses med dörrhandtag utformade av Lena Cronqvist, Dan Wolgers och Charlotte Gyllenhammar.

Stadsmuseet På plats – Östberga fyller det dubbla syftet att dels förstärka Stadsmuseets samlingar av berättelser och bilder dels bidra med en publik verksamhet i stadsdelen. Östbergabornas engagemang i stadsdelens historia ökar genom museets närvaro. Barn och vuxna i området har själva gett av sina erfarenheter och berättelser om området.

I arbetet inför Stadsmuseet Slussen och en ny utställning har ett femtiotal personer deltagit i en djuplodande studie. Syftet har varit att tillsammans med olika prioriterade målgrupper – barn och unga, personer med olika funktionsvariationer och familjer – ta reda på vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra på olika museer och i utställningar.

Kulturnatt Stockholm 2016 gick av stapeln den 23 april och besökarna fick tampas med både regn, hagel och snö. Trots det ruskiga vädret gjordes 138 500 besök hos årets 131 aktörer. 23 av dessa var helt nya med program som rymde allt ifrån skräck, meditation, guldbrokad, streetdance, psalmmaraton, ekologiska cocktails, electro, fiolbyggeri och naturkonst.

Kulturfestivalen besöktes – trots festivalveckans ojämna och överlag regniga väder – i år runt 700 000 besök till cirka 600 programstarter. Vid de publikundersökningar som gjorts ligger ”nöjdheten” hos publiken högt, i år 91 %, som är nöjda till mycket nöjda med evenemanget. I en enkät genomförd under sommaren innan festivalen har kännedomen om Kulturfestivalen ökat från 38 % (2015) till 51 % i år.

Samarbetet med kulturföreningen SELAM blev i år en ännu större framgång än 2015. De nordafrikanska artisterna, Alpha Blondy (Elfenbenskusten/Frankrike) och Aster Aweke (Etiopien) som under fredagskvällen fyllde Gustav Adolfs torg (GAT) till brädden. Under en kväll som denna lockas många nya publikgrupper till centrum och får dessutom kanske för första gången upp ögonen för ett i övrigt stort, lokalt och internationellt kulturutbud. Detsamma kan sägas om årets premiärkonsert med Goran Bregovic, känd både som musiker och kompositör bland annat till filmmusiken i Zigenarnas tid, Svart katt, vit katt och Underground.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom kulturförvaltningens öppna verksamheter som utgör en viktig plattform för debatt och meningsutbyte och ger stockholmarna möjlighet att nyttja kulturens offentliga rum, såsom bibliotek, museer eller evenemang för arbete eller fritid. Kartläggning i förvaltningens utvecklade dpWebbmap kultur visar att verksamheten är spridd över hela staden. Förvaltningen skapar kontinuerligt samarbeten med civilsamhället och stadsdelsförvaltningar. Det lokala säkerhetsarbetet har förstärkts både ekonomiskt och genom det proaktiva arbetet med analyser och riskbedömningar. Genom lässatsningar för barn och unga kompletterar Stockholms stadsbibliotek de satsningar som samtidigt sker inom Stockholms grund- och gymnasieskolor. Med ökad budget till kulturstödet har nya aktörer kunnat få stöd. Bidragsgivningen har ett starkt fokus på lokalt kulturliv.

Evenemangsverksamheten är mer omfattande än tidigare. Utställningar har redan rönt stor uppmärksamhet med pris eller nominering till pris. Stadsmuseets kompetens och medverkan i

stadsutvecklingen efterfrågas i högre grad än tidigare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom sitt arbete inom lässatsningen. Det pågår samarbeten i alla stadens stadsdelar mellan förskolor och bibliotek. Det är en god spridning av läsombud på förskolor runt om Stockholm. Inom Bibblan berättar erbjuds ett koncept gentemot elever i årskurs 4. Bibliotekets indikator för att säkerställa att Stockholms stadsbibliotek samarbetar med stadens skolor i det pedagogiska och läsinspirerande arbetet är antalet elever i årskurs 4 som besökt bibliotek inom ramen för Bibblan berättar. Årsmålet är att nå 50 % vilket inte nåddes 2015. En översyn av metoderna har genomförts då resultatet i T1 inte var helt tillfredsställande. Biblioteksenheterna har under läsåret 2015/2016 rapporterat att de har tagit emot totalt 50 procent av stadens fyror. Detta innebär en ökning med 10 procentenheter och att biblioteken når målet för läsåret 2015/2016

2016 har förskolornas och skolornas besök med Kulanpremien, ökat med 14 % jämfört med 2015. Bokningar av Kulanpremier till olika kulturupplevelser sker från samtliga stadsdelar. Procentuellt flest bokningar per folkbokfört barn i stadsdelen sker i Rinkeby-Kista, Hägersten-Liljeholmen samt Farsta.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01	
Analys Samarbeten pågår mellan SSB och stadsdelsförvaltningarnas förskoleverksamhet i alla stadsdelar. Detta sker sedan ett par år tillbaka inom ordinarie verksamhet. SSB har samordnat och erbjudit studiecirklar för att utbilda läsombud på förskolor runt om i Stockholm. Det sammantagna antalet besök av barn i förskolan har ökat med 1% jämfört med 2015. 21 av 38 bibliotek ökade sina bilderboksutlån. De signaler som hittills noterats är att engagemang kring läsning ökar på förskolorna. På Norrmalm beskriver t.ex. förskolecheferna att de arbetar mer kvalitativt med bilderböcker och att de därför numera gärna besöker biblioteket med några få barn i taget. I Hässelby har en förskoleenhet inspirerats så av studiecirkeln att de har inrett ett eget bibliotek på förskolan och dessutom köpt in många nya böcker. Samtidigt märker biblioteken att många förskolor har svårt att logistiskt gå med en större grupp barn till biblioteket vilket kräver flera pedagoger. Om ökningen av besök fortsätter på blygsam nivå behöver en fördjupad analys göras. Det finns önskemål från förskolorna om att fler pedagoger ska ges möjlighet att delta i bibliotekens studiecirklar. Stockholms stadsbibliotek har som plan att kunna påbörja arbetet med det nya studiecirkelmaterialet inom några enheter under 2017. Det nya materialet har fokus på bilderböcker och barns delaktighet och skapande.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Analyser och riskbedömningar inför publika evenemang och seminarier har pågått kontinuerligt.

Kulturförvaltningen har upprätthållit ett aktivt deltagande på Stadsledningskontorets aktiviteter för stadens alla säkerhetsamordnare samt en god kontakt med de olika stadsdelsförvaltningarna. Kontaktytor har skapats gentemot viktiga kommunala aktörer och

andra myndigheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	75 %			50 %	100 %	100 %	2016

Nämndmål:

Stockholms kulturutbud erbjuder och skapar lokalt engagemang i en trygg miljö.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturförvaltningens öppna verksamheter utgör en viktig plattform för debatt och meningsutbyte och ger stockholmarna möjlighet att nyttja kulturens offentliga rum, såsom bibliotek, museer eller evenemang för arbete eller fritid. Detta innebär också ett särskilt ansvar för att säkerställa säkerheten och tryggheten i dessa verksamheter. Detta innebär att säkerhetsfrågor och säkerhetsåtgärder inom förvaltningen prioriteras. Fokus under 2016 kommer att ligga på att förstärka säkerheten i de offentliga rummen – oavsett om det är en byggnad eller ett torg- så att alla känner sig trygga i sitt besök eller deltagande.

Förväntat resultat

- En bred spridning av trygga mötesplatser inom staden för kultur, eget skapande och fri åsiktsbildning.
- Öppna kulturverksamheter bidrar till levande stadsdelar.
- Stockholmarna kan tryggt nyttja kulturens offentliga rum, såsom bibliotek, museer eller evenemang.

Analys

Stockholms stadsbibliotek har haft 10,4 miljoner besök under året och är i särklass den populäraste kulturinstitutionen. Under remissperioden för ny biblioteksplan har samtliga stadsdelar bjudits in till ett samtal, varav 22 tjänstemän från 9 stadsdelsförvaltningar deltog. Under året har biblioteken haft 8 509 aktiviteter varav cirka hälften har genomförts i något av de 7 prioriterade Lokala utvecklingsprogram-områdena (LUP).

Inledande samtal om samverkan gällande trygghetsinsatser på bibliotek har gjorts med 6 stadsdelar. I möten med högsta ansvariga tjänsteman i stadsdelarna har ansvarsfrågor kopplat till säkerhet och trygghet adresserats. Namn på lokala kontaktpersoner och nätverk där biblioteken bör finnas representerade har identifierats. Stadsbiblioteket har även förstärkt årets budget kopplat till trygghetsarbete, trots det ökar kostnaderna för framförallt väktare och utryckning till biblioteken. Under året har 4 bibliotek stängt på grund av stökiga situationer som påverkat säkerheten och arbetsmiljön. Som ett led i det trygghetsskapandet arbetet lanserades nya trivseregler i slutet av 2016. Syftet är att tydliggöra bibliotekets olika funktioner och vad som gäller i respektive bibliotekslokal.

Meröppet i Sköndal och Telefonplan bör ses som ett led i att bidra till levande lokala

stadskärnor och trygga stadsdelar.

Under årets andra hälft förekom flera frågor av förtroendekaraktär, med ett samarbetsevenemang med Nationella Dramaturgiatet och ett "själsfrändeevenemang" med Kakan Hermansson som exempel. Direkta effekter av detta är bland annat att biblioteken arbetat vidare med policyn för sociala medier för att tydliggöra dessa delar, samt tagit fram ett tydligare förhållningssätt till kommentarsfälten i sociala medier. De riktlinjer som tidigare tagits fram för uthyrning av lokaler har testats i skarpt läge kring uthyrning till kontroversiella aktörer, och visat sig vara användbara och tydliga. Ett kompletterande avtal till riktlinjerna har under året tagits fram.

Evenemangsavdelningen har under 2016 arbetat intensivt med det förebyggande säkerhetsarbetet. Trots stora utmaningar har man tillsammans med bland annat polismyndigheten och socialförvaltningen lyckats nå de gemensamma målen som sattes upp. "Respekt och Självrespekt"-projektet påbörjades i syfte att stävja sexualbrott vid evenemang, inte minst i samband med We are Sthlm. Avdelningens säkerhetsresurs utbildade även andra arrangörer kring dessa brott. En annan utmaning, främst kring det ökade hotet och omvärldsförändringarna, var Eurovision Song Contest där avdelningen ansvarade för all säkerhet. Även Kulturfestivalen stod i fokus efter de tragiska händelserna i Nice då Kulturfestivalen hade ett franskt tema.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förebyggande säkerhetsarbete.	2016-01-01	2016-12-31	
	Samverkan med civilsamhälle och stadsdelsförvaltningar.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom fem egna nämndmål. Målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Med ökad budget till kulturstödet har nya aktörer kunnat lyftas fram. Av beviljade stöd över 350 000 kr till aktörer med etablerade verksamhet av hög kvalitet har 69 % tilldelats ett ökat stöd 2016 jämfört med 2015. Fyra lokalförvaltande organisationer har fått särskilt stöd för att tillgängliggöra lokalerna för unga och att utveckla sitt arbete med ungdomars delaktighet.

Den sjunde upplagan av Kulturnatt Stockholm genomfördes den 23 april. 131 aktörer varav 23 helt nya deltog med program. Festivalerna genomfördes i augusti. Redovisning kommer i verksamhetsberättelsen.

Modeutställningen Utopian Bodies avslutades med 17 631 besökare (totalt 47 631 med 2015 inräknat) och rönt utmärkelsen Årets utställning 2015. Vårsalongen har genomförts på Gallerians tak med 83 387 besökare. Stockholm konst är inne i en expansiv fas och har redan startat 33 nya projekt (pågående projekt totalt 120 projekt), varav några större stadutvecklingsprojekt.

Utifrån de indikatorer som berör lån uppnår Stockholms stadsbibliotek årsmålen både gällande utlån av medier på andra språk än svenska samt antal lån per invånare. Barnlånen har

ökat med 3 % jämfört med samma period 2015. Meröppet erbjuds i flera bibliotek för att möjliggöra tillgång till biblioteket utanför ordinarie öppettider och den mobila verksamheten har stärkts bland annat att omfatta besök på asyl- och transitboenden samt boenden för ensamkommande flyktingbarn.

Den nöjdhetsundersökning som genomfördes i september visar att förvaltningens verksamheter sammantaget når upp till KFs årsmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter				74,59 %	74 %	72 %	2016
Analys Indikatorn kan inte följas upp i år på grund av att frågeställningen inte ingått i skolenkäten 2016.							
  Antal besök på stadens kulturinstitutioner per stockholmare					6,25	6,25	2016
  Antal elevplatser i Kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet för barn och unga	17 400				17 400	Fastställs 2016	2016
Analys Kulturskolan har under året erbjudit sammanlagt 17 400 elevplatser inom musik, sång, teater, musikal, dans, cirkus, konst och mediakurser. Detta avser enbart avgiftsbelagda elevplatser. Därutöver finns även El Sistema och Kulturskolans öppna verksamhet som är avgiftsfria, samt gratis prova på- tillfällen vid exempelvis Öppna Hus. Det finns även möjlighet för grundskolor att göra kulturköp.							
  Antal lån totalt i kommunala bibliotek per invånare	4,6 st				4,6	4,6	2016
Analys För 2016 är totalt utlånet 4 228 559. Detta innebär att Stockholms stadsbibliotek tillsammans med Kulturhuset Stadsteaterns bibliotek utfört 4,6 lån per invånare under året. Av dessa lån sker drygt 60 procent av kvinnor och cirka 30 procent av män. 10 procent av låntagarna är förskolor och andra aktörer som inte går att definiera.							
  Antalet besök per invånare – Stadsbiblioteket	12				11,8	11,8	2016
Analys Under året har 11 109 778 fysiska och digitala besök gjorts på Stockholms stadsbibliotek och Kulturhuset Stadsteaterns bibliotek. Detta innebär att tolv besök per invånare gjorts under året och årsmålet är därmed uppnått.							
  Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner		48 %	52 %		80 %	80 %	2016
Analys Den nöjdhetsundersökning som genomfördes i september visar att förvaltningens verksamheter sammantaget når upp till KFs årsmål. Den totala siffran är 83 % av stockholmarna är nöjda med stadens kulturinstitutioner. Undersökningen mäter respondenternas uppfattning om nöjdhet. Eftersom Stadsmuseet och Liljevalchs varit stängda under den mätta perioden kan det verka märkligt att svar kan anges, men det är uppfattningen om institutionen oavsett verksamhet eller ej. <i>Periodens utfall på 83 % visas inte i tabellen då Kulturhuset Stadsteatern ingår i indikatorn. Förvaltningen har inte tillgång till uppgiften.</i>							

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kulturnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder och styrelser utreda enprocentregeln för konstnärlig gestaltning.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Ett tjänsteutlåtande är framtaget. Kulturnämnden behandlar ärendet våren 2017.				
	 Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Under 2016 har besöken med Kulanpremien ökat med 14 % i jämförelse med 2015. Sett ur ett längre tidsperspektiv är årets resultat ett av de fyra bästa sedan 2006. Drygt 103 000 kulturbesök har bokats under 2016 genom Kulan vilket motsvarar 56 % av Stockholms barn och unga i åldern 1-18 år. Merparten av besöken, 51 %, sker inom teaterområdet. Efterfrågade kulturformer är också musik, cirkus och dans. Även författarbesök i klassrummen ingår. Vissa grupper av barn och unga är sämre representerade i Kulans bokningsstatistik. Detta gäller främst barn på särskola, barn i vissa stadsdelar samt gymnasieelever. För att bidra till att även dessa grupper av barn nås av professionella kulturupplevelser har ett antal lyckade kampanjer genomförts. En kampanj har även genomförts gentemot nyanlända barn.				
	 Under året fortsätter Kulturnämnden den fördjupade utredningen kring förutsättningarna för ett Feministiskt kulturcentrum/Kvinnohistoriskt museum. Utredningen sker i samverkan med berörda föreningar och organisationer.	2016-01-01	2016-01-31	
Analys Utredningen har överlämnats till Kulturnämnden.				

Nämndmål:

Alla i Stockholm tar del av ett kulturliv som är angeläget och av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturen är en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Kulturbegreppet kan tolkas på många sätt:

- Kulturen har ett egenvärde som kan ge olika mening till olika människor
- Kulturen skapar samhällsnytta och ett institutionellt värde genom kulturinstitutionernas existens.
- Kulturen har ett funktionellt värde, t ex genom att bidra till att skapa välfärd, tillväxt, hälsa, kunskaper och insikter, utbildning, lek, rekreation, image m.m.

Nämndmålet är också kulturförvaltningens övergripande uppdrag. Verksamheten finns till för ”alla i Stockholm”, dvs. både invånare, besökare och företagare, men följande målgrupper är särskilt prioriterade:

- Barn och unga
- Personer med funktionsnedsättningar
- Nya målgrupper, dvs. att nå och angå dem som inte redan tidigare har hittat till kulturlivet. Besökare och elever ska bättre spegla mångfalden som finns i befolkningen, vilket även påverkar utbudet. Kulturen ska bli angelägen för fler.

Förväntat resultat

- Befintliga målgrupper anser att det finns ett utbud som är angeläget för dem
- Fler medborgare och besökare i Stockholm är delaktiga i ett angeläget kulturliv av hög

kvalitet.

- Fler nya besökare och elever medför att delaktigheten i kulturlivet bättre speglar Stockholms befolkning

Analys

Med ökad budget till kulturstödet har nya aktörer inom film, konst och musik kunnat lyftas fram. Antalet visningar av kvalitetsfilm ökar genom ökat och breddat stöd till en mångfald av filmfestivaler. Särskilda medel för etablering av visningsplatser av film har utlysts och fyra aktörer har beviljats stöd för förstudie. Flera koreografer når ut bredare även internationellt.

Stadens arbete med att ta emot nyanlända och asylsökande och har tilldelats särskilda statliga medel med syfte att ge målgruppen nyanlända och asylsökande goda förutsättningar att ta del av och vara delaktiga i stadens kulturliv. Stödet har kunnat sökas av professionella eller amatördrivna föreningar och organisationer. Stödet har uppgått till 4 miljoner och över 90 ansökningar har kommit in varav 32 beviljats. Därtill har förvaltningen skött driften av en stadsövergripande plattform för aktiviteter riktade till nyanlända.

Riktade insatser mot lokalt kulturliv konkretiseras och utveckling sker. Ett flertal verksamheter med särskilt riktat stöd från kulturförvaltningen startar upp ny verksamhet lokalt i stadsdelarna. Sammanlagt har staben arbetat med cirka 50 aktörer varav cirka 20 har fått ekonomiskt stöd för att genomföra kulturprojekt på olika platser i staden (Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skärholmen och Spånga-Tensta stadsdelsområde).

Under Eurovision Song Contest aktiverades organisationer och ungdomar på sju utvalda platser (Farsta, Skärholmen, Husby/Kista, Högdalen/Rågsved och Vällingby). Med särskilt stöd från Stockholm Business Region genomfördes program som engagerade 3000 deltagare på temat "Eurovision Song Contest i dina kvarter".

Särskilda satsningar på lokalförvaltande organisationer har bidragit till att Mäster Olofsgården, Midsommargården, Husby Träff, Kista Träff och Rågsveds Folkets Hus utvecklar sitt arbete med att tillgängliggöra lokalerna för unga och ungdomars delaktighet. Mäster Olofsgårdens arbete har bland annat inneburit att inkludera ensamkommande barn i kulturell kursverksamhet. Nya Rågsveds Folkets Hus har initierat en mängd olika aktiviteter särskilt riktade till unga och skapade av unga och i Kista Träff har ungdomsarbetet kretsat kring dans och musik. Beviljat projekteringsstöd till Folkets Hus och Parker för att utveckla en organisation för samlingslokal i Skärholmen har resulterat i bildandet av Skärholmens Folkets Husförening.

Utmärkande för studieförbundens arbete 2016 är ett starkt engagemang för asylsökande flyktingar, både när det gäller mottagande och studieverksamhet. Man kan även notera en ökad etablering av folkbildning i Stockholms ytterstadsdelar. Exempel på detta är ABF:s övertagande av samlingslokalen Tensta träff, Studieförbundets nya lokaler i Högdalens centrum samt det samarbete som pågår i Skärholmen för att skapa en ny lokalförvaltande organisation där flera studieförbund samverkar med det lokala föreningslivet.

Under 2016 har Stockholms stadsbibliotek arbetat vidare med att öka tillgängligheten för stockholmarna och möjliggöra tillgång till biblioteket även utanför ordinarie öppettider. Meröppet på biblioteken i Telefonplan och Sköndal innebär att öppettiderna ökat med 132 timmar i veckan. Stadsbiblioteket vid Odenplan har justerat sina öppettider på lördagar och söndagar. Helgöppettiderna har slagit väl ut och besöken under helgerna har ökat med nära

40 % jämfört med motsvarande period föregående år. Under sommaren har ett bra öppethållande på biblioteken i ytterstaden prioriterats. Användningen av bibliotekets digitala tjänster fortsätter att växa och antalet besök på Biblioteket.se har under 2016 passerat 5 miljoner besök per år, vilket är en ökning med 10 % jämfört med föregående år.

En viktig del av att nå fler stockholmare är att synas mer på olika platser, platser som inte är kopplade till det fysiska biblioteket. Stadsbiblioteket har flyttat ut på gator och torg i än högre utsträckning än tidigare och på snart sagt alla enheter har verksamheten gjort utåtriktade aktiviteter själva, tillsammans med samarbetspartners och/eller rörligt bibliotek. Det rörliga biblioteket har bland annat startat upp sagostunder, stickcafé i Mötesplats Fagersjö samt aktivt arrangerat verksamheter inom ramen för torsdagsklubben i Vårbergs centrum. Totalt sett har det rörliga biblioteket exponerats för 24 625 personer.

Under året har boktips- och eboksappen Bibblix lanserats. Tjänsten riktar sig till barn i åldrarna 6-12 år och har utformats med målsättningen att sänka trösklarna till läsning. Bibblix har sedan lanseringen fått stor spridning och har uppmärksammats i hela den svenska biblioteksbranschen som en lyckad och modern ny bibliotekstjänst i digitala kanaler. Bibblix tilldelades också Stockholms stads digitaliseringspris samt även branschpriset Axiells nytänkarpris 2016.

Nämndmål:

Med stadens offentliga torg och gator som kuliss och evenemangen som plattform, öka intresset och synliggöra kulturen för stockholmare och besökare

◆ Uppfylld delvis

Beskrivning

Kulturförvaltningen genomför evenemang på olika platser i Stockholm som väcker nyfikenhet och synliggör kulturen för stockholmare och besökare.

Förväntat resultat

Stockholmare och besökares kunskap om kulturutbudet i Stockholm ökar.
Publiken blir överraskad och upplever något nytt och spännande eller nya ställen.
Antalet besökare till evenemangen ökar och andelen nya besökare blir fler.

Analys

2016 genomförde avdelningen Kulturnatten, medborgarskapsceremonin, Kulturfestivalen och We are Sthlm. Utöver dessa evenemang fick avdelningen ett omfattande ansvar av produktionen och säkerheten av Eurovision Song Contest. Andra evenemang som t ex firandet av HM Konungens 70-års dag producerades på Norrbro med bl a en 2000 kvinnor stark kör, mottagningen av OS medaljörerna i augusti m fl.

I Kungsträdgården genomfördes ett över 70 evenemang som riktades till alla målgrupper.

Avdelningen har också arbetat med att hjälpa andra förvaltningar och arrangörer med evenemang som t ex "Bilfritt city", hbtq-vigslar, Stockholm stads projektering kring en eventuell ansökan om OS 2026 m fl.

Under hösten presenterades en uppdaterad version av evenemangsstrategin till kommunfullmäktige, som sedan antogs. Avdelningen har sedan dess deltagit i det fortsatta

arbetet, där stadsledningskontoret tillsatt en ny evenemangsstrategitjänst för att leda arbetet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal besök	700 000			990 000	1 000 000		2016
Analys Antalet besök sjönk något under Kulturfestivalen samt We are Sthlm nådde inte upp till årsmålet och har minskat jämfört med 2015. Främst på grund av två dagars intensivt regnande.							
 Deltagande institutioner	131			120	110		2016

Nämndmål:

Stadens konst berikar alla i Stockholm

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholmarna möter mångsidig, högkvalitativ gestaltning i offentliga rum både ute och inne. Den konstnärliga gestaltningen ska både roa och oroa samt kunna leda till reflektion. Liljevalchs konsthall ger kulturell stimulans för en bred målgrupp av stockholmare och gästande besökare med olika smakinriktningar.

Förväntat resultat

Mer konst i stadens offentliga rum, utomhus och inomhus. Stockholmarnas upplevelse stimulerande och utmanande offentliga rum mäts i bland annat medborgarundersökningen. Stockholms stads beställare liksom internationella och lokala utövare inom den offentliga konstens fält får större kunskap om verksamhetsområdet. Internationellt och nationellt verkamma aktörer inom offentlig konst får kunskap om Stockholms stads 1% -regel.

Analys

Kommuner runtom i landet utreder sitt arbete med offentlig konst. Stockholm konst har varit i kontakt med flera dessa för att utbyta kunskap och berättat om hur enprocentsregeln fungerar i Stockholm. Diskussionen är viktig för utvecklingen av arbetet med den offentliga konsten.

Ett stort intresse för graffitti har följt i spåren efter nolltollerens avskaffande och i början av året anordnade Stockholm konst ett seminarium för stadsdelsnämnderna om graffitti och öppna väggar för graffittimålning.

Vårsalongen hade hela 83 387 besökare. Ett bevis på framgången var att projektet också ärades med Kultur och Näringslivs stora pris för bästa samarbete mellan näringsliv och kultur vid en prisutdelning den 3 maj 2016.

Franska CitéCréation har för första gången arbetat i Sverige. Farstaborna har genom deras dialogmodell deltagit med underlag för motivet till en stor väggmålning i Farsta.

Stockholm konst har som uppgift att sprida samtidskonsten till Stockholmarna och har därför påbörjat arbetet med en semipermanent plats för offentlig samtidskonst med fokus på rörlig bild och ljud mitt i Stockholm, något som hittills saknats.

200 konstverk på allmän plats har inventerats, 190 fått enklare vård och sex har fått

omfattande restaurering ex Skulpturbryggan Observatorium i Hammarby sjöstad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal besök till Liljevalchs konsthall	101 018			168 577	85 000		2016

Nämndmål:

Stockholmarna läser, lär och reflekterar i en sammanhållen stad

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Genom riktade insatser för läsning, lärande och reflektion ska Stockholms stadsbibliotek bidra till stockholmarnas möjlighet att nå sin fulla potential i ett växande Stockholm, som riskerar att präglas av klyftor. I olika delar av staden, under olika delar av livet, har människor olika behov vilket ligger till grund för Stockholms stadsbiblioteks resurser och hur de prioriteras.

Stockholms stadsbiblioteks övergripande nämndmål och förväntade resultat följs upp i tre avdelningsmål med egna tillhörande förväntade resultat och indikatorer.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp och Kultur i ögonhöjd, Stockholms stads program för barn och ungdomskultur är styrande. Förväntade indikatorer och aktiviteter för barn och ungdom följs upp under avsnitt 4.4.

Förväntat resultat

Stockholmarna använder Stockholms stadsbibliotek som en partner i sin vardag för läsande, lärande och reflektion. Detta bidrar till stockholmarnas möjlighet att nå sin fulla potential.

Analys

Uppdraget att vidareutveckla biblioteken som poesiscen landade väl i organisationen. Antal aktiviteter med poesiinriktning som genomförts inom verksamheten har ökat markant 2016 i jämförelse med 2015. Under 2016 har ett 90-tal poesiaktiviteter på de olika biblioteken genomförts medan det under 2015 genomfördes ett 30-tal. Sammanlagt beräknas 3 500 - 4 000 personer nås av poesisatsningen. Under 2016 läste Stockholm Inger Edelfeldts roman "Det hemliga namnet" från 1999. Utlåningsstatistiken för året visar att "Det hemliga namnet" ligger på tredje plats över mest utlånade tryckta vuxenböcker med 1 739 lån. E-boken hamnar precis utanför plats 50 på e-bokslistan med 587 nedladdningar. Målet för Stockholm läser 2016 har därmed nåtts för den fysiska boken, men inte för e-boken.

Under 2016 har Stadsbiblioteket haft i uppdrag att nå ut med biblioteksverksamhet på arbetsplatser. Kontakt har tagits med Hotell- och restauranganställdas förbund, idrottsförvaltningen, Södermalms stadsdelsförvaltning äldreomsorgen, MTR, Skanska, Taxi Stockholm och Läkarhuset Odenplan med en lista på erbjudanden.

Biblioteken erbjuder förutom studiemiljöer en rad aktiviteter för att stödja stockholmarna i deras lärande i livets olika skeden och på fritiden. Biblioteken erbjuder läxhjälp, juridisk rådgivning, digital första hjälp, språkstödande aktiviteter med flera för att vara en attraktiv plats för stockholmarnas bildning. Under 2016 har det genomförts 768 läxhjälpstillfällen med

10 730 besökare och 1 155 språkcaféer med 11 588 besökare. Den stora ökningen av antalet asylsökande under 2015 och 2016 har lett till nya verksamheter så som bokbuss besök på boenden, studiecirkel och mötesplatser för nyanlända ungdomar. På Tensta bibliotek erbjuds digital första hjälp på flera språk, bland annat arabiska och somaliska, vilket ger en ökad kvalitet till verksamheten. Under 2016 har 2 120 besökare fått hjälp med digitala och tekniska frågor.

I verksamhetsplanen för 2016 var fokus på barn och unga tydligt uttryckt och prioriterat, liksom de stockholmare som har andra språk än svenska som sitt första språk. Det har under året varit fortsatta problem med leveranser av profilköp av medier på andra språk samt samtliga medier från upphandlad leverantör. Trots det ökar lånen på biblioteken i år jämfört med förra året. I år har drygt 4 miljoner utlån gjorts vilket är en ökning med drygt 19 000 medier jämfört med förra året. Under året har utlåningen av e-medier ökat med 28 % jämfört med 2015. Utöver e-medier är det utlåning av barn- och ungdomslitteratur där vi ser en fortsättning av trenden med ökande lån. Användningen av Bibblix har ökat stadigt efter lanseringen och i slutet av 2016 har appen ca 1 000 användare om dagen som i genomsnitt spenderar cirka 20 minuter per besök i tjänsten, att jämföra med motsvarande siffra för bibliotekets webbplats, där användarna spenderar i genomsnitt cirka 4 minuter per besök.

Stockholms läns landsting (SLL) har sagt upp avtalet gällande regional mångspråksverksamhet på bibliotek vilket intensifierat en organisationsöversyn och integrering av Internationella bibliotekets uppdrag gentemot Stockholm i övriga bibliotek.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Ökning av antal lån av barn- och ungdomsmedia	50 000			1 705 397	100 000		VB 2016
Analys Under 2016 har utlån av barnmedia ökat med 3 procent jämfört med 2015. Lånen är 1 932 824 och ökningen jämfört med 2015 är drygt 50 000. Utfallet på indikatorn blir därmed nästan -50 000. Att årsmålet inte nås beror på att SSB under hela hösten haft stora leveransproblem från Stockholm stads huvudsakliga bokleverantör. Under årets sista kvartal har det även varit inköpsstopp och uppstart av avrop med ny leverantör vilket medfört stora förändringar i logistik och inköpsarbete. Under ett par månader kom det väldigt få barnböcker, vilket påverkar totalen.							

Nämndmål:

Stockholmarna tolkar och omtolkar sin och stadens historia

 Uppfylls helt

Beskrivning

Staden är fylld av berättelser. Stadsmuseet, Medeltidsmuseum och Stockholms uppgift är att tillvarata och tillgängliggöra dessa berättelser. Avdelningen samlar, forskar, värnar, bevarar, beskriver, dokumenterar, engagerar, förargar, förtjusar, debatterar, inspirerar, lär, lyssnar och underhåller. Berättelserna får oss att minnas stadens historia. Berättelserna ger perspektiv på staden och livet i staden i vår egen tid. Genom att dokumentera dagens liv i staden skapas framtidens berättelser om Stockholm.

Förväntat resultat

Samarbetspartners och kunder som använder avdelningens kompetens upplever att de får ett

professionellt och kunnigt bemötande.

Kunskapen om Stockholms historia och kulturarv ökar och finns i form av arkivalier, fotografiskt material, föremål och konstverk i museets arkiv, magasin och databaser.

Kunskapen tillgängliggörs i utställningar, programverksamhet och digitala medier.

Museisamlingen används med bibehållet historiskt, kulturhistoriskt och stockholmsspecifikt källvärde.

Fler stockholmare och andra med intresse för staden blir engagerade i Stockholms historia, kultur och nutid.

Publikationer och evenemang lockar många läsare och deltagare.

Analys

Resultatet från besöksundersökningen på Medeltidsmuseet visade att 94 % av besökarna upplevde besöket som meningsfullt och 89 % hade blivit sugna på att lära sig mer om Stockholm, 80 % av deltagarna i avdelningens visningar och program upplevde att besöket väckte känslor såsom glädje och lycka samt nyfikenhet. Under året fick Medeltidsmuseet ännu en gång Certificate of Excellence från Trip Advisor, nu med höjt betyg som ligger på samma nivå som Vasamuseet och Skansen.

Enkät svar från de låntagare av stadens konstsamling som fått en genomgripande konsthängning pekar i den riktningen med omdömen såsom: *"Vi är jätte nöjda med all hjälp vi fått. Det märks att de som arbetar med uppdraget är kunniga och intresserade. De har valt ut jättebra verk för vår lokal som är en plats för möten med både unga och vuxna, samt arbetsplats för vår faltenhet. De var lyhörda för våra önskemål och har tom gjort en sockel som en skulptur kan stå på."*

Stadsmuseets projekt "Strategi för Stadsmuseets kulturmiljöarbete har syftat till att ta fram nya uppdaterade arbetsformer för kulturmiljöarbetet. Under året har såväl interna som externa processer undersökts. Samtal och work-shops med de viktiga kunderna Stadsbyggnadskontoret och Fastighetskontoret har resulterat i att avdelningen har format en ny strategi för kulturmiljöarbetet.

Under Kulturmiljödagarna i Gamla stan lanserades skriften Vård och underhåll av fastigheter i Gamla stan som arbetats fram för att säkerställa att stadsdelen bevaras och vårdas så att det kulturhistoriska värdet kvarstår och om möjligt stärks och utvecklas.

Samarbetet med fastighetskontoret, kyrkogårdsförvaltningen och Stadsholmen fördjupas framförallt genom utarbetandet av vårdprogram för stadens värdefullaste miljöer, som Dohlströms och Änkehuset.

Avdelningen har etablerat nya sätt att möta Stockholmare genom verksamheten "Stadsmuseet på plats - Östberga" är ett värdefullt samarbete med stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör i linje med de lokala utvecklingsprogrammen. Under sommaren har 15 ungdomar fått feriejobb i Östberga som resulterat i fyra print-on-demand böcker om hur det är att leva i stadsdelen. Östbergaborna deltar i olika aktiviteter anordnade av Stadsmuseet: historiska lekar i parkleken, stadsvandringar och berättarkaféer är några exempel. Boende och verksamma i området har deltagit i aktiviteter och kunnat sätta in dessa i ett större sammanhang.

Ytterligare ett sätt att fördjupa känslan för Stockholm är mötena som äger rum via Stadsmuseets instagramkonto som gått från 3 000 följare till 8 300 vid årets slut. Här finns en dialog med följarna om Stockholm och de bilder som förmedlas.

Flera av Stockholms publikationer och evenemang har fått positiv medial uppmärksamhet och har över 50 träffar i mediearkivet för recensioner, intervjuer, artiklar och radioinslag. Minst tre av böckerna är upptagna som kurslitteratur på Stockholm och Uppsala universitet. Alla böckerna har lanserats med publika evenemang och har presenterats i föredrag och på seminarier för en bredare allmänhet.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Besökarnas upplevelse	75 %			100 %	75 %		2016
	Besöksantal i museiverksamheten	185 639			169 284	140 000		2016
	Besöksantal på museiverksamhetens webbsidor	518 658			420 000	300 000		2016

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

I april 2016 antog kommunfullmäktige ett nytt miljöprogram, Stockholms miljöprogram 2016-2019, som innehåller ett antal miljömål, delmål och indikatorer. Förvaltningen har kopplat samtliga relevanta delmål till nämndmål och aktiviteter och ser över innehållet i förhållande till programmet. Alla delmål är inte direkt applicerbara på förvaltningens eget arbete. Förutom att arbeta efter stadens miljöprogram har verksamheterna ett eget målområde 7: Hållbar publik verksamhet och kommunikation.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Kulturförvaltningens transporter är miljöanpassade. Samtliga fem bilar är miljöbilar varav en är en elbil. Övriga resor sker med mest miljövänliga färdmedel.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	 Andel elbilar	20 %			0 %	20 %	14 %	VB 2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom sitt arbete och genom sitt nämndmål med indikatorer och aktiviteter.

Nämndmål:

Stockholmaren inspireras till en hållbar livsstil genom en hållbar kultur

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Alla medarbetare vid kulturförvaltningen känner till och arbetar för att uppnå miljömålen i Stockholms miljöprogram 2016 - 2019 samt det egna målområdet som antogs av kulturnämnden 2013: Hållbar publik verksamhet och kommunikation. Där är fokus på att evenemang, utställningar, aktiviteter och möten anordnas med så stor positiv miljöpåverkan och så liten negativ miljöpåverkan som möjligt. Fokus är också på att kommunicera miljö och hållbarhet i den publika kulturverksamheten för att inspirera medborgarna till en hållbar livsstil.

Kulturförvaltningen ska underlätta för besökare och användare att göra bra miljöval, vara öppen och tillgänglig för samarbeten med andra parter för att kommunicera budskap om miljö och hållbarhet som berör stockholmarna. Lämpliga verktyg i Grön IT-strategi för Stockholms stad används för en energieffektiv kommunikation.

Det fördjupade arbetet med energieffektiviseringar som bedrivits sedan 2013 fortsätter inom ramen av projektet Energi 1517 med fokus på energieffektivisering av belysning, inventering av el-abonnemang, upprättande av Gröna hyresavtal och effektivisering av lokalorganisationen.

Kemikalieproblematiken kommer också belysas under 2016 då det ska upprättas kemikalierregister på enheterna i ett system som tillhandahålls av staden. I samband med detta kommer även utbildning på kemikalieområdet erbjudas.

Vi strävar efter att ytterligare reducera vår pappersförbrukning genom att digitalisera våra ansökningsförfaranden, använda dubbelsidig utskrift, säker utskrift samt digitala mötesformer.

Arbetet drivs i verksamheterna av miljöombud på varje enhet, avdelningsombud på varje avdelning och en miljöstrateg som arbetar tillsammans med ledningsgrupp och enhetschefer. Kulturförvaltningens miljönätverk möts en gång per termin för att följa upp miljöarbetet i förvaltningen. Miljöronden som ska utföras på enheterna har under detta år liksom förra ett fokus på energieffektiviseringar.

Förväntat resultat

Miljöarbetet genomförs med miljöombud som stöd på varje enhet.

Miljöronder genomförs med fokus på energieffektiviseringar.

Genom energieffektiviseringar minskar elförbrukningen.

Analys

Rutiner kring miljövänlig utskrift finns och följs av samtliga medarbetare. 100 % av ansökningar om kulturstöd kommer in digitalt. Effekterna av att hela hanteringen av ansökningar och redovisningar till kulturstödet är digitaliserad har en tydlig positiv miljöpåverkan. All pappershantering; kopiering, utskick och porto är avvecklad

Liljevalchs/Stockholm konst bevakar frågor kring energieffektivisering både avseende renovering och tillbyggnation av Liljevalchs. Vision är en energisnål enhet med fullt utbyggd LED-armatur, avfallssortering och klimatstyrning etc.

Samtliga enheter på förvaltningen har miljöombud.

Kulturskolan har genomfört miljöronder med fokus på energieffektivisering. I samarbete med Miljöförvaltningen och Fastighetskontoret har Kulturskolan/kulturförvaltningen tecknat Grönt avtal i Kulturskolans lokal på Hägerstensåsen där parterna vidtar åtgärder som leder till minskad påverkan på miljön.

Kostnaderna för museernas elkonsument har minskat med 17 %, från 278 tkr år 2015 till 234 tkr år 2016. Kostnaderna för pappersförbrukningen har ökat med 5 % under året.

Miljöronder genomförs enligt fastslagen rutin kopplad till enheternas skyddsronder. Efter beslut i Landstingets kulturnämnd om att stadsbiblioteket på grund av avtalsläget med Internationella biblioteket och Regionbiblioteket inte behövde miljöcertifieras togs beslutet att tills vidare inte driva arbetet med certifieringen. Inriktningen under 2016 har i stället varit att energiinventera bibliotekens lokaler med stöd av externa konsulter och att byta ut belysning till energisnålare (LED). Resultatet är ett byte av armatur till LED på 11 bibliotek och byte av cirka 1 000 stycken T8-lysrör på 5 bibliotek till LED-rör. Stockholms stadsbibliotek har fått ekonomiskt stöd från kulturförvaltningens miljöprojekt 1517 att utbilda två intendenten för att framöver själva kunna driva inventeringen.

I samband med byte av Boken kommer-bilen gick stadsbiblioteket över till en eldriven bil från tidigare gasdriven.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel miljöombud	121 %			146 %	100 %		2016
	Andel verksamhetslokaler som sopsorterar i fler fraktioner än hushållssopor, papper och kartong	69 %			76 %	80 %		2016
	Pappersförbrukning	2 %			5 %	-10 %		2016

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Energieffektiviseringar	2013-01-01	2016-12-31	
	Genomföra miljöronder med fokus på energieffektiviseringar	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kulturnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i sin prognos ha en ekonomi i balans och genom uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen. Förvaltningen leder också och driver projekt och processer inom stadsutvecklingsområdet i dialog och nätverkande med nyckelpersoner i andra förvaltningar och bolag. Antal kulturföretag som etablerar sig i Stockholm har nått årsmålet på 2 %. En kulturlots har under året anställts för att förenkla

etableringen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom bidra till att andra förvaltningar och bolag får ökad kunskap om potentialen i en utvecklad konstnärlig och kulturell verksamhet i Stockholm. En potential som innebär både ekonomiska, konstnärliga och sociala effekter. Stadsdelsförvaltningarnas arbete med lokala utvecklingsprogram ger också kulturförvaltningen nya möjligheter att implementera kulturunderlag och synliggöra kulturen i det lokala perspektivet.

Nämndmål:

Kulturutövare upplever goda villkor för konstnärlig och kulturell verksamhet i Stockholm

● Uppfylls helt

Beskrivning

Med stöd till konstnärlig och kulturell produktion av hög kvalitet kvalificerar vi stadens konstnärliga värde och stärker dess attraktionskraft. Kulturaktörer väljer att verka i Stockholm med en stark drivkraft att nå publiken/deltagarna. Kulturförvaltningen samverkar med andra förvaltningar och bolag. Förvaltningen leder och driver projekt och processer inom stadsutvecklingsområdet i dialog och nätverkande med nyckelpersoner i andra förvaltningar och bolag. Beslut, som bidrar till goda villkor för kultur och konstnärligt skapande fattas i alla berörda förvaltningar och bolag.

Förväntat resultat

Kulturaktörer väljer att verka i Stockholm.

Analys

Kulturstrategiska stabens arbete för att stärka villkoren för konstnärer och kulturella verksamheter synliggörs bland annat genom hur andra förvaltningar och bolag använder de kunskapsunderlag som staben utarbetar. Kartläggningar och rapporter kommuniceras till stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och fastighetsägare och underlagen tas nu in i olika planeringsprocesser. Slakthusområdet, Farsta, Skärholmen och Kista är några exempel. Stadsdelsförvaltningarnas arbete med lokala utvecklingsprogram ger kulturförvaltningen nya möjligheter att implementera kulturunderlag i det lokala utvecklingsarbetet. Arbetet med dpWebmap Kultur har slutförts i sin första del (kulturskola, bibliotek och samlingslokaler) och har presenterats internt. Planeringsinriktningar som anges i förslaget till stadens översiktsplan omfattar nu kunskapsunderlag om kulturliv. Ett närmare samarbete med Kommissionen för social hållbarhet i Stockholm och medverkan i det forskarstödda projektet Arkitektur för ett levande kulturliv i hela Stockholm har gett goda resultat. Arbetet har lett till ett omfattande och helt nytt underlag när det gäller teorier, metoder och processer för att

integrera kulturlivsfrågor i stadsplanering och utvecklingen av Stockholm.

Kulturförvaltningen publicerade i det sammanhanget skriften Tillfällig arkitektur ger plats för kultur

Det nya ateljé- och studiostödet förstärker väsentligt de ekonomiska villkoren för konstnärer i Stockholm. Kulturförvaltningen och fastighetskontoret har i samverkan tagit fram ett förslag till ateljéstrategi 2017-2020. Strategin beslutades av båda nämnderna i december. Den innehåller en inriktning för det fortsatta arbetet med att etablera minst 200 nya ateljéer i Stockholm till år 2020.

Kulturstrategiska staben står i kontakt med många aktörer där etablering och omlokalisering är aktuellt. Arbetet intensifierades under hösten då en ny tjänst som kulturlots etablerades på staben.

I beredningen av kulturstöd finns en bättre löpande överblick av stödets geografiska spridning efter att ett systematiskt analysmoment införts i beredningsprocessen. En överblick som bidrar till att i beredningen ta hänsyn till lokalisering av kulturaktörerna och deras programverksamhet. Beviljat stöd 2016 är fördelat mellan innerstad 47 % och ytterstad 53 % med en liten förskjutning mot ytterstaden jämfört mot årsprognosen vilket bedöms som positivt ur perspektivet av att stärka ytterstadens kulturliv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Kulturföretagares etablering i Stockholm	2 %			2 %	2 %		2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att årsmål för praktikplatser och sommarjobb har uppfyllts och därmed bidragit till stadens måluppfyllelse. Stockholms stadsbibliotek fortsätter arbetet, som en del av förvaltningens mångfaldsarbete, att hitta former för att nya besöksgrupper med andra modersmål än svenska ska söka sig till biblioteken. Detta uppnås genom att erbjuda personer med språk- och kulturkompetens som biblioteken behöver praktik och arbetslivserfarenhet i Sverige. Ett tätt samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och specifikt Jobbtorg har upprättats. 12 personer har fått sin första arbetslivserfarenhet i projektet utöver de praktiktillfällen som Jobbtorg matchat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar 	31 st	17 st	14 st		10 st	750	VB 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	39 st	19 st	20 st	33 st	20 st	500 st	VB 2016
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	213				140 st	10 000 st	2016
Analys Denna indikator mäter antalet tillhandahållna arbetsplatser för sommarjobb oavsett om lönen till den anställde betalats av den egna nämnden, annan nämnd eller om platsen inte tillsatts (t ex på grund av att ungdom tackat nej).							
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	31				10 st	800 st	VB 2016
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	154 st	65 st	90 st	14 st	140 st	8000 st	2016

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att säkerställa en hållbar kvalitet och att ha en budget i balans. Förvaltningen har en tydlig struktur för arbete med övergripande processer genom planering, stöd, styrning och uppföljning. Ekonomiska avstämningar genomförs varje månad för att följa den ekonomiska utvecklingen. Vid eventuella avvikelser från budget vidtas åtgärder med anpassningar utifrån de nya förutsättningarna.

Med utgångspunkt i EU-positionsappret i verksamhetsplanen 2015 har följande aktiviteter genomförts under 2016:

Kulturförvaltningens EU-projekt "VÄXGO – Utveckla kulturen i ytterstaden" har under året skickat nio medarbetare till Bordeaux (feb), Amaroussion (maj) och Barcelona (okt) för att utbyta metoder. Informationsträffar, Workshops och metodutbyte för medarbetare och lokala kulturaktörer har genomförts under året vid sex olika tillfällen under året. VÄXGO tog emot studiebesök från Tyskland (sep). Beslut togs i oktober av LG om att utveckla VÄXGO och ansöka om ett Strategiskt partnerskap för fortsatt arbete.

Kulturförvaltningens EU-arbetsgrupp har träffas 2 gånger under 2016 (jan och april) samt haft telefonmöten under hösten och diskuterat EU-aktiviteter för kulturförvaltningen. Gruppen har

deltagit i olika EU-seminarier och konferenser: UHR - Universitet- och högskolerådet, MUCF – Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, SLK's internationella nätverk, ESF-konferens, Central Baltic, Europadagen, Stockholms läns EU-samordnarnätverks studieresa till Bryssel (maj), TCA i Nederländerna (juni) och Spanien (okt).

Deltagande har skett i internationella nätverk som Eurocities (okt i Finland), Eurodesk (dec i Stockholm) och World Culture Cities Forum.

Kulturskolan är leadpartner och projektpartner i fyra stora EU-projekt (Come Join Us!, Come 2 Join us!, EVS och Story Abroad) med länder i och utanför Europa. Syftena i samtliga projekt är att utveckla metoder för att bättre nå ut i områden med lågt deltagande i Kulturskolan. Två fortbildningar för medarbetar har ägt rum (april i Finland och okt i Sverige), två transnationella möten (maj i Wales och dec i Finland) samt produktion av Metod Bank och hemsida. Projekten pågår till slutet av 2017.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar	99,39 %			99,21 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens budgetföljksamhet före resultatöverföringar	99,4 %			99,2 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Kulturförvaltningen tillvaratar och utvecklar resurserna för att skapa maximalt värde för medborgarna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tilldelade resurser används effektivt och på bästa sätt för stadens medborgare bl a genom effektivare lokalutnyttjande, korta omställningsperioder i utställningar, bättre klimat- och säkerhetsförhållanden i Kulturförvaltningens verksamheter, minskad administration och overhead-kostnader, ökad andel externa intäkter och samarbetspartners.

Stadens och kulturnämndens mål tydliggörs inom Kulturförvaltningen genom att alla kulturförvaltningens verksamheter arbetar med "Att leda mot effekter". Förväntade resultat av nämndmål definieras, mäts, följs upp och analyseras. Alla enheter i förvaltningen upplever att man får stöd i arbetet att följa stadens kvalitetssystem.

Kulturförvaltningen samordnar och samutnyttjar resurserna genom mer samarbeten och kunskaper över avdelningsgränser.

Förväntat resultat

Alla arbetar med "Att leda mot effekter"

Analys

I staben pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra rutiner för löpande uppföljning som underlag för planering. Beredningsprocessen i kulturstödet har effektiviserats genom en annan mötesordning och utveckling av e-tjänsterna där uppföljningskontrollen blivit enklare. Enklare och tydligare statistik och kunskap- och diskussionsunderlag är utarbetade vilket ger bättre förutsättningar att följa upp mot effekter

Utöver fortsatt planering av renoveringarna av Medborgarhuset/Tranströmerbiblioteket och förnyat Stadsbibliotek pågår kontinuerliga uppfräschningsåtgärder av övriga bibliotek. Under året har mindre åtgärder genomförts och avslutas på 13 av biblioteken. Fokus har framförallt varit på att skapa attraktivare miljöer för barn och deras föräldrar. Under året har ett flertal förbättringar genomförts i verksamhetens IT-system och IT-miljöer. Däribland införandet av *Betalning online* på bibliotekets webbplats. Det har också tillkommit en förbättrad användarmiljö på bibliotekens bokningsbara datorer, bl.a. utökat språkstöd, samt förbättrad prestanda i bibliotekens trådlösa nät för allmänheten.

Som en följd av prioriteringen i årets budget på program och författaraktiviteter har SSB tagit fram en policy för arvodering vid program. I arvodespolicyn slås fast att när biblioteket arrangerar program i egen regi ska personer som är verksamma som professionella kulturskapare alltid arvoderas i enlighet med gällande minimirekommendationer. 2015 togs det fram riktlinjer för SSBs volontärledda verksamhet som under året har implementerats i sin helhet. Under året har det också tagits fram särskilda riktlinjer för SSBs juridiska rådgivning med syfte att verkställas under 2017.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Kulturnämnden bidrar till måluppfyllelsen genom de nämndmål som är knutna till målet.

Bland annat genom att barn och unga i Stockholm har god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och eget skapande genom arbetet inom Kultur i ögonhöjd. Verksamheterna bedriver ett mer inkluderande förhållningssätt och ett ökat medskapande för barn och unga och samverkan med stadens förvaltningar inom stadsplanering, idrott och miljö samt stadsdelsförvaltningarna i frågor som rör barns rättigheter i utvecklingen av stadsmiljön

Tillgängligheten har förbättrats för unga och för besökare där till exempel Kulturstrategiska staben arbetar mot olika målgrupper med funktionsvariationer genom de olika stödsystemen och Kulturskolans Resurscenter har ökat antal elevplatser. Tillgängligheten inom kommunikation ökar med utveckling av digital kommunikation samt inom ett pilotprojekt inom staden för inkluderande kommunikation

Stockholms stadsbibliotek som under perioden har gjort en inventering för fortsatta åtgärder för god tillgänglighetsanpassad miljö. Förvaltningen arbetar systematiskt med arbetsmiljöarbete och arbete utifrån jämställdhets- och mångfaldsplanen vilket också bidrar till måluppfyllelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Genom att arbeta utifrån de nämndmål som ligger under verksamhetsområdesmålen och jämställdhets- och mångfaldsplanen, Plan för lika rättigheter och möjligheter och med förvaltningens pilotutbildning i inkluderande kommunikation samt framtagande av en antidiskrimineringsutbildning bidrar förvaltningen till uppfyllelse av målet. Samtliga nämndmål utom ett förväntas uppfyllas helt. Arbetet med att mäta och analysera statistik relaterat till individer har fortsatt att utvecklas.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
	 Kulturnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls delvis

Analys

Arbetsmiljö

För att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet använder kulturförvaltningen ett verktyg i form av arbetsmiljöagenda som ingår i verksamhetsplaneringen.

Arbetsmiljöagendan innehåller uppgifter om insatser som planeras under året inom arbetsmiljöområdet på enhets- och avdelningsnivå. Arbetsmiljöenkät med fokus på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön har genomförts och är ett led i förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete. Chefer och skyddsombud har genomgått utbildning med anledning av arbetsmiljöverkets nya föreskrift. Sjukfrånvaron följs upp varje månad på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå, med särskild fokus på enheter med hög sjukfrånvaro. Förvaltningens chefer följer rutiner kring sjukfrånvaro till exempel vid tidiga signaler på ohälsa, kontakt med företagshälsovården, handlingsplaner för åtgärder på arbetsplatsen/återgång i arbete efter sjukfrånvaro. Särskilda insatser har gjorts i verksamheter med hög sjukfrånvaro.

Kompetensförsörjning

Kulturförvaltningen erbjuder praktikplatser och examensarbete för studenter på högskolor och universitet, särskilt inom utbildningar som verksamheterna är i behov av. Kulturförvaltningen har inte några svårigheter att rekrytera kompetenta medarbetare med undantag av ett fåtal specialistbefattningar. Det finns inga definierade bristyrkesgrupper där det är svårt att rekrytera eller behålla personal. Kompetensutveckling sker genom vardagligt lärande, kurser, omvärldsbevakning, nätverksbyggande och utgår ständigt från verksamhetens behov. Stadens/förvaltningens modell för kompetensbaserad rekrytering säkerställer rekryteringsprocessen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 				79	83	83	2016
Analys Medarbetarenkät genomfördes inte 2016.							
  Index Bra arbetsgivare 						fastställs 2016	2016
Analys Medarbetarenkät genomfördes inte 2016.							
  Index Psykosocial arbetsmiljö 						fastställs 2016	2016
Analys Medarbetarenkät genomfördes inte 2016.							
  Sjukfrånvaro 	4,9 %	3,3 %	5,7 %	5,1 %	4,4 %	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys Avser rullande-tolv månadersgenomsnittet november 2016.							

Nämndmål:

Kulturförvaltningen uppfattas som en bra arbetsgivare med tydligt ledarskap och med kompetenta motiverade medarbetare.

Uppfylls helt

Beskrivning

Chefer och medarbetare ska känna stolthet över sitt arbete och dess betydelse

Chefer ska vara lyhörda, kunniga, engagerande och motiverande och ha en strategi för att leda, styra och utveckla verksamheten tillsammans med medarbetarna mot de resultat de har i uppdrag att skapa för målgruppen

Alla medarbetare ska känna sig trygga och positivt utmanade i sitt uppdrag och ha ett resultatperspektiv för målgruppen i allt arbete.

De ska vara nyfikna, lyhörda, kunniga och utåtriktade.

Rekrytering av medarbetare sker genom kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att vi fokuserar på rätt saker, efterfrågar den kunskap och kompetens vi verkligen behöver och bedömer den på bästa sätt. Det handlar om att göra träffsäkra rekryteringar och minska felmarginalerna. Metoden är ett verktyg för oss att vara en ickediskriminerande och inkluderande arbetsgivare.

Förväntat resultat

Kulturförvaltningens chefer leder, motiverar och förser andra med befogenheter som krävs för att effektivt nå gemensamma mål.

Våra chefer har god kunskap om förordningar och styrdokument av betydelse för verksamheten.

Regler för ekonomisk förvaltning och arbetsrättsliga regler efterlevs. Cheferna upplever underlag för beslut som tillförlitliga och lätta att förstå.

Medarbetarna är utvecklingsorienterade och vet vad och vilka vi är till för, förstår uppdragen samt är förtroga med sina arbetsuppgifter, mål och förväntade resultat.

Medarbetarna känner arbetsglädje och tar ansvar för uppdraget och kontinuerlig utveckling av verksamheten.

Alla medarbetare har individuella kompetensutvecklingsplaner som på olika sätt stödjer dem i arbetet med verksamhetsutvecklingen

Potentiella medarbetare ska vilja söka sig till förvaltningens verksamheter.

Analys

Under 2016 genomfördes inte stadens medarbetarenkät, istället valde kulturförvaltningen att genomföra en arbetsmiljöenkät med fokus på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Enkäten har besvarats av 77 % av medarbetarna. Såväl svarsfrekvensen som resultatet varierar och arbetet med att analysera och behandla resultatet sker på enhetsnivå. Vid några enheter är svarsfrekvensen så låg att det är svårt att dra några alltför långtgående slutsatser. Det är ändå värdefullt att diskutera frågorna i arbetsgruppen.

Medarbetarna känner till sina befogenheter och ansvarsområden och upplever att det finns tydliga och gemensamma mål för verksamheten. Medarbetare får hjälp och stöd av sin chef när det behövs och bemöts med respekt av sina chefer. I högre grad upplevs bemötandet av arbetskamraterna som respektfullt. Arbetet känns meningsfullt och de allra flesta har en positiv känsla inför att gå till arbetet. En knapp femtedel upplever att de inte har tillräcklig tid för återhämtning mellan arbetspassen och över hälften är ofta uppkopplade på sin fritid för att de upplever att det är nödvändigt för arbetet,

97 % upplever att de kan leva upp till brukarnas förväntningar, medan förväntningarna hos chef och arbetskamrater uppfylls till 89 %. I högre grad upplever medarbetarna att de kan leva upp till sina förväntningar på sig själva.

En knapp fjärdedel har råkat ut för hot- eller våldssituation.

En knapp fjärdedel av de som svarat upplever inte att de har möjlighet till yrkesmässig fortbildning/utveckling och knappt hälften svarar att de inte har en individuell kompetensutvecklingsplan.

Den totala bilden av förvaltningen är att medarbetare vet vilka vi är till för och känner till målen för verksamheten. Man känner arbetsglädje och tar ansvar för sitt uppdrag, men även viss stress samt att arbetet påverkar fritiden. Det behövs tydligare planer, genomförande och uppföljning av kompetensutvecklingen för att stärka verksamhetsutvecklingen. Flera svar i enkäten visar också att ledarskapet behöver stärkas. Ytterligare utvecklingsområden finns inom information, IT-support, samarbete och effektiva möten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

● Uppfylls helt

Analys

Bemötande inom förvaltningens verksamheter är fortsatt prioriterat och därför genomförs Mystery visitor-undersökningar för att än bättre utveckla bemötandet. Olika forum och dialogmöten skapas för ett medvetet förhållningssätt när det gäller mångfaldsfrågor. Förvaltningen har haft representanter i utvecklingen av stadens övergripande program för barns rättigheter och HBTQ-programmet.

Nämndmål:

Stockholmare och besökare ska genom vår kommunikation och vårt goda bemötande välja och vilja återkomma till våra kulturverksamheter.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Vår kommunikation ska vara tydlig, lättillgänglig och finnas i de kanaler vi väljer utifrån syfte och mål. Vi ska ha ett medvetet förhållningssätt när det gäller mångfaldsfrågor i vår kommunikation. Kommunikationsinsatserna ska också bidra till att skapa angelägen kulturverksamhet genom att lyfta fram de effekter och de möjligheter som de skapar. Genom dialog och samtal med representanter ur målgrupperna får vi kunskaper för att kunna anpassa vår kommunikation.

Vårt bemötande i alla de tusentals möten som sker dagligen i våra verksamheter är den mest kraftfulla kommunikation vi har med våra olika målgrupper. Att bemötandet ska vara ”gott” är självklart, att vi också lyssnar, ställer öppna frågor och är intresserade av våra målgrupper gör att vi lär oss mer om dem och vad deras behov är.

Förväntat resultat

Vår kommunikation är tydlig och inkluderande och vårt bemötande skapar förutsättningar så att alla blir sedda och känner sig välkomna.

Vårt bemötande sker på ett likabehandlande vis och därmed förebygger vi risk för diskriminering.

Kulturförvaltningen deltar i två av de stadsövergripande arbetsgrupperna under MR-rådet.

Analys

Våren 2013 införde Stockholms stad en ny moderniserad grafisk profil. Enligt stadens varumärkesstrategi ska det tydligt framgå att alla verksamheter tillhör Stockholms stad, med ett och samma varumärke. För att hushålla med skattemedel skulle den nya profilen införas successivt under 2 år.

Sedan införandet av den nya grafiska profilen har Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Kulturskolan genomfört ett grundligt varumärkesarbete. Avdelningarna har tagit fram visuella

uttryck för att ge mer genomslag i kommunikationen, men ändå tydligt kommunicera att de är stadens verksamheter. Eftersom stadens webbplats – stockholm.se - inte kan fylla dessa avdelningars behov att presentera sitt utbud, använder de sig av stadens så kallade verksamhetswebbar. Även Biblioteket har en egen webbplats med ett brett utbud av information, utbud och tjänster - det digitala biblioteket – som har anpassats till den grafiska profilen. Biblioteket har också inlett ett fördjupat varumärkesarbete. Efter beslutet i kommunfullmäktige om den nya biblioteksplanen, gjordes ett avrop av kommunikationsbyrå för att utveckla det nya kommunikationskonceptet "Här är världen större". Arbetet som påbörjats, fortsätter under 2017.

Evenemangsavdelningen har hittills haft ett undantag från stadens varumärkesstrategi, genom sitt specifika behov av att presentera ett stort programutbud under en avgränsad tidsperiod

Liljevalchs har ännu inte påbörjat arbetet med att implementera stadens varumärkesstrategi. Ett analysarbete bör därför inledas så snart som möjligt för att kunna tillämpas senast då Liljevalchs öppnar igen efter renovering och ombyggnad.

I maj genomfördes en undersökning av deltagande i kultur och i oktober en undersökning om stockholmarnas nöjdhet med stadens kulturinstitutioner. I undersökningen om deltagande i kultur kan man inte se någon generell skillnad mellan 2015 och 2016. Däremot kan man se öknings inom specifika områden:

81 % av stockholmarna i regionen har varit på bio – en ökning på 3 % – de som sett svensk film på bio har ökat med 4 %. Även de som besökt en filmfestival har ökat. Stockholmarnas eget skapande tenderar att öka generellt, bland annat i kategorierna fotografering (4 %), dans (3 %), måleri och konstnärligt skapande (17 %) och eget skrivande (3 %). 65 % av boende i stockholmsregionen har varit på museum det senaste året. Det är en ökning mot 2015. Även teaterbesöken har ökat – framför allt besök på komedi med en ökning på 5 %. 53 % av stockholmarna har gått på teater 1 eller fler gånger senaste året. Det är en ökning med 2 %.

Resultatet från nöjdhetsundersökningen om stadens egna institutioner ger att andelen stockholmare som anger nöjd eller mycket nöjd i undersökningen i vissa delar uppnår kulturförvaltningens årsmål om 80 %, Medeltidsmuseet 87 %, Stadsmuseet 76 %, Liljevalchs konsthall 85 %, Biblioteket 84 %, Kulturskolan 73 %

En pilotutbildning i inkluderande kommunikation har genomförts med kulturförvaltningens kommunikatörer under sammanlagt tre heldagar i oktober och november månad. Utbildningen togs fram i samarbete med kommunikatörer på kulturförvaltningens avdelningar och i dialog stadsledningskontoret. Under maj-augusti genomfördes ytterligare en Mystery Visitor-mätning för att följa upp bemötandet i våra utåtriktade verksamheter. Resultatet från Mystery Visitor förmedlas till avdelningarna där analysen sker.

På uppdrag av Kulan har Gullers Grupp genomfört en uppföljning av Kulans bokningsfunktion. Uppföljningen visar på stor nöjdhet hos användarna vad gäller supporten som utförs av KulturDirekt på uppdrag av kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

År 2016 fördelades sverigefinska stödet mellan Biblioteket, Evenemangsavdelningen och kulturstrategiska staben. Stockholms stadsbibliotek fick 150 000 kr och organiserade finska sagostunder, författarbesök och teaterföreställningar. Evenemangsavdelningen fick 100 000 kr och bjöd in Kate & Pasi (nycirkus/dans) och Jaakko Lahtinen & Väära Raha (musik) på Stockholms kulturfestival, samt Erik Lundin (musik) på We Are Sthlm. Kulturstrategiska staben fördelade 262 000 kr mellan Gamla Stans teatersällskap, Litteraturens nya vänner,

Finska föreningen i Stockholm och Kooperativet Sverigefinsk Bok och Kultur i Stockholm med flera.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

● Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till måluppfyllelsen genom arbetet inom Kultur i ögonhöjd som utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter. Avdelningarnas enhetsmål utgår från Kultur i ögonhöjd med fokus på utvalda delmål inom programmet. Mål och aktiviteter utgör avdelningarnas handlingsprogram.

Bidrag till måluppfyllelsen sker genom utbudet riktat till förskolan och skolan subventionerat via Kulanpremien vars resurser utökats 2016, genom lässatsningen samt genom Kulturskolans och El Systemas verksamheter.

Nämndmål:

Alla barn och unga i Stockholm har god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser och eget skapande.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Enhetsmål och förväntade resultat ska ha inriktning på verksamhetsåret. Aktiviteterna är de insatser man planerar att genomföra under året för att resultaten ska uppnås. Kan formuleras på avdelningsnivå eller enhetsnivå beroende på vad som är mest operativt för verksamheten.

Avdelningarnas enhetsmål utgår från Kultur i ögonhöjd med fokus på följande delmål:

1. Alla barn och unga i Stockholm har god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser. Alla barn och unga i Stockholm har goda och likvärdiga möjligheter till eget skapande tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor.
3. Barn och unga har inflytande över och delaktighet i sitt eget kulturliv
4. Barns och ungdomars behov beaktas vad gäller de fysiska miljöer där barn vistas
5. Staden stödjer ungas entreprenörskap inom kultur och media

Detta tillsammans bildar avdelningens handlingsplan för Kultur i ögonhöjd 2016.

Förväntat resultat

Barn och unga tar del av professionella kulturprogram som de tycker om.
Barn och unga deltar i kulturaktiviteter som svarar mot deras intresse.
Föräldrarna är nöjda med det kulturutbud som erbjuds deras barn i förskolan, skolan och på fritiden.
Fler barn och unga i ytterstaden möter professionella kulturupplevelser.

Fler barn och unga i ytterstaden deltar i eget skapande.

Analys

Nöjdheten med de kulturupplevelser stadens barn och elever får ta del av i förskola och grundskola fortsätter att öka enligt stadens skolenkät. I årets enkät är 67 % nöjda i förskolan och 71 % i grundskolan, vilket i båda fallen är en ökning. Störst är den inom skolan och då främst i åk 2 och 8. Arbetet för att stärka kulturen i förskolan och skolan sker genom Kulan - mötesplats kultur och skola/förskola. Med förstärkta resurser har verksamhetens arbetsinsats sedan april kunnat öka med 50 % och utrymmet för Kulanpremien har ökat. Av beviljade kulturstöd har drygt 30 % gått till kultur för barn och unga och stärkt utbudet på Kulan.

2016 har förskolornas och skolornas besök med Kulanpremien, ökat med 14 % jämfört med 2015. Det tyder på att det finns ett ökat intresse för Kulan och att bokningssystemet blir alltmer etablerat, samtidigt som det fortfarande finns en stor utvecklingspotential. Mer än hälften av bokningarna görs inom teaterområdet, vilket följer tidigare bokningsmönster. Totalt har drygt 103 000 besök från förskolan och skolan genomförts med Kulanpremien, inklusive kampanjer och Läsning Pågår, vilket motsvarar 56 % av stadens barn och unga i åldern 1-18 år.

Flera riktade kampanjer har genomförts under 2016. En kampanj med cirkus till förskolor i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta samt en kampanj i samarbete med författarbesök på 55 förskolor i stadsdelarna Farsta, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Spånga-Tensta och Skärholmen. Utöver detta genomfördes ytterligare tre målgruppsspecifika kampanjer för nyanlända barn och unga, särskolan samt gymnasieelever. Under året har Kulanbloggen haft 20 400 besökare och 116 000 sidbesök. Kulans kanal på Youtube har haft 7 000 besök och information sprids även via Facebook och nyhetsbrev. Detta visar att det finns ett stort intresse för att arbeta med kultur i skola och förskola.

Bokningar av Kulanpremier till olika kulturupplevelser sker från samtliga stadsdelar. Procentuellt flest bokningar per folkbokfört barn i stadsdelen sker i Rinkeby-Kista, Hägersten-Liljeholmen samt Farsta.

Antal bokare på Kulan ökar löpande och är 2 400, en ökning med 36 % jämfört med 2015. Bokningsfunktionen på Kulan är ett viktigt verktyg för att stödja möjligheten att boka med Kulanpremie.

Förvaltningen samverkar med stadens tekniska förvaltningar, stadsdelsförvaltningar, idrott och miljö kring i frågor som rör barns rättigheter i utvecklingen stadsmiljön. Samverkan, kallad Staden i ögonhöjd utarbetar i dialog med stadens barnombudsman riktlinjer för integrerad barnkonsekvensanalys och dialog. Staben ser särskilt till att FNs barnkonvention, Artikel 31: Varje barn har rätt till lek, fritid, kultur och vila beaktas.

Under 2016 har 226 kulturstöd för unga-ansökningar beviljats. Av de program som fått stöd drivs 50 % av pojkar och 50 % av flickor, vilket följer den ungefärliga fördelningen mellan könen de senaste tre åren. Stödets spridning 56 % i ytterstaden, 44 % i innerstaden.

Stockholms stad och län har en överenskommelse med BVC som föreskriver att alla länets bibliotek och BVC-mottagningar bör samarbeta. Drygt 30 % av alla nyfödda i Stockholm nåddes med "Barnens första bok". Biblioteken konstaterar att det finns pågående samarbeten i alla stadsdelar och att de har olika intensitet och upplägg. Det sammantagna antalet besök av barn i förskolan ökar med 1 % jämfört med förra året och når inte årsmålet. Bilderboksutlånen

ökade under våren med 0,3 % totalt sätt jämfört med 2015. 21 av 38 bibliotek ökade dock sina utlån. De bibliotek som framförallt ökar är Telefonplan, Blackeberg och Hornstull. Troliga orsaker till ökningarna är de förändringar som skett under året: Telefonplan har infört meröppet, Blackeberg har renoverat, byggt om och delar numera lokal med Medborgarkontoret samt att Tranströmer har varit stängt och flyttat till mindre lokaler, vilket ökat trycket på Hornstulls bibliotek. Ett övergripande stort problem med leveranser av framförallt bilderböcker under hösten kan också ha gjort sitt till vad gäller lånestatistiken.

Biblioteksenheterna har under läsåret 2015/2016 rapporterat att de har tagit emot totalt 50 procent av stadens fyror. Detta innebär en ökning med 10 procentenheter och att biblioteken når målet för läsåret 2015/2016. Sett till antalet elever har mottagandet ökat med 30 % jämfört med läsåret 2014/2015. Barns och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten är viktig och under året har flera enheter arbetat aktivt med inkludering och medskapande i både planering och genomförande. Det är viktigt att hitta fungerande arbetsformer för att fånga upp idéer och önskemål så att de kan tas tillvara och realiseras. Den interna kompetensutvecklingen under året har handlat om normkritik, TAKK, Makerspace och delaktighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel stadsdelsförvaltningar där det pågår samarbete mellan Stockholms stadsbibliotek och förskolornas pedagoger och kulturombud	100 %			100 %	100 %		VB 2016
 Antal aktiviteter/program som är ett resultat av barn och ungas inflytande och delaktighet.	292				30		2016

Nämndmål:

Barn och unga i Kulturskolan upptäcker, utvecklar och uttrycker sin konstnärlighet och skapande förmåga tillsammans med andra.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturskolans utbud är en blandning av tradition och förnyelse inom de estetiska uttryckssätten och innebär en möjlighet för eleverna att utveckla sin skapande förmåga i möte med andra. Utbudet förändras och aktualiseras utifrån de önskemål som kommer fram i dialogen med målgruppen. Det finns förutsättningar inom respektive ämne att arbeta med fördjupning. Deltagande i kulturskoleverksamhet bidrar till utveckling av såväl konstnärliga som sociala förmågor i ett livslångt perspektiv.

Förväntat resultat

Eleverna utvecklar förmågan att skapa inom konstnärliga ämnen, är nöjda med verksamheten och har roligt tillsammans. Alla elever får tillfälle att visa upp vad man gör under läsåret. Eleverna kan påverka innehållet i undervisningen. Antalet elevplatser utökas med 400 till

17 400.

Analys

I vårens kundundersökning anser 96 % av de svarande att det är roligt i Kulturskolan och 92 % att man lär sig mycket.

Frisvaren i kundundersökning visar överlag på en hög andel nöjda elever. Det finns många exempel på vad man tycker är bra men inte så många exempel på det som inte är bra. I de fallen man är missnöjd så kan det handla om den enskilde läraren, men till allra största delen är eleverna väldigt nöjda både med undervisningen och med det sociala samspelet mellan sig själva, sin lärare och andra elever i gruppen.

Citat från kundundersökningen utifrån frågan: "vad är bäst med Kulturskolan?":

- *Allt!*
- *Lärarna*
- *Att man har så roligt på lektionerna och att man kan vara sig själv*
- *Att man får lära sig så mycket*
- *Gemenskapen*

Eleverna erbjuds att delta i minst en föreställning, utställning, konsert eller uppspel varje läsår. De pedagogiska enheterna har arbetat aktivt med olika slag av uppspel som passar elevernas intressen och nivåer. Den utåtriktade verksamheten är också en viktig del av El Systemas pedagogiska uppdrag med ett kontinuerligt samarbete med bl a Folkoperan, Kungliga Operan, Musikhögskolan och Berwaldhallen som innebär att de unga eleverna får möta både professionella musiker och publik.

Kulturskolans evenemang har ägt rum i såväl lokala sammanhang, på bibliotek, på gator o torg, i skolor eller på Kulturskolans egna scener men även i större gemensamma produktioner och på professionella scener och sammanhang. Sammanlagt genomfördes drygt 930 evenemang som nådde en publik på nära 90 000 personer under 2016.

Det pågår ständigt diskussion mellan lärare och elever om innehållet i undervisningen, det hör till Kulturskolans grundläggande pedagogiska idé. På delfrågan i kundundersökningen om eleven anser att hen får vara med och bestämma vad man ska göra på lektionen svarar 79 % att påståendet "Jag får vara med och bestämma vad vi ska göra på lektionerna" stämmer ganska eller mycket bra. Inom teater/musikal är det 85 % som tycker att man får vara med och bestämma, medan värdet inom dans/cirkus är 70 %. Inom sång/musik och konstmedia visar resultatet på 78 %.

Lärarna arbetar med elevinflytande kring innehållet i undervisningen när det gäller tema, repertoarval och pjäsval. En del orkestrar i har också orkesterföreningar som organisationsform där ungdomarna kan vara med och påverka. Många av eleverna skriver själva sånger och framför sina egna kompositioner och inom dans- och teaterverksamheten improviserar de och inspirerar varandra och lärarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel bokade elevplatser av erbjudna	94 %				95 %		2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Bokade elevplatser uppgick till 16 402 (det högsta antalet hittills), varav 15 833 avser terminskurser och 569 avser kortare kurser som t ex lov och sommarkurser. Kulturskolan har under året utökat både utbudet och antalet kursplatser i flera ytterstadsområden.							

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till måloppfyllelsen. Kulturstrategiska staben arbetar mot olika målgrupper med funktionsvariationer genom de olika stödsystemen liksom Kulturskolans Recurscenter. Utbildning i diskrimineringsgrunder ingår i förvaltningens chefsprogram för nyanställda. Ett fortlöpande arbete pågår med anpassningar av lokaler för bättre tillgänglighet.

Nämndmål:

Stockholmare och besökare har tillgång till och kan delta på lika villkor i samhällets gemenskap

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturförvaltningen är utifrån Stockholms stads program för delaktighet berörd av delmål:

1. Stockholmare och besökare kan förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö.
2. Stockholmare och besökare kan få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar
3. Stockholmare bemöts med kunskap och respekt och ska själva vara med och bestämma i frågor som gäller honom eller henne
5. Stockholmarens arbetsförmåga tas tillvara
7. Stockholmare ges förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamhet

Förväntat resultat

Fler personer med funktionsnedsättningar är delaktiga i ett angeläget kulturliv av hög kvalitet.

Analys

Kulturstrategiska staben arbetar mot olika målgrupper med funktionsvariationer genom de olika stödsystemen. Kulturstödet lyfter fram de ansökningar som kommer in och som håller den konstnärliga kvalitet som förväntas. Staben bidrar även indirekt till studieverksamhet för funktionsnedsatta grupper genom att fördela investeringsstöd till lokala samlingslokaler och hemgårdar för ökad tillgänglighet

Under 2016 har totalt 550 besök med Kulanpremie gjorts av elever i särkolan. Utöver detta deltog under våren tio klasser från särkolan i årskurs 5 i Läsning Pågår, vilket är en markant

ökning jämfört med tidigare år. År 2014 deltog endast två klasser och 2015 deltog sex klasser. 130 aktiviteter på Kulan vänder sig till barn och unga med funktionsvariationer. Av dessa har 20 stycken blivit bokade för elever i särskolan. Utbudets relevans och angelägenhetsgrad för målgruppen behöver därför undersökas ytterligare.

För att utveckla och ytterligare stärka utbudet av kulturprogram för barn och unga med funktionsnedsättning har en utlysning av särskilda medel för kulturinsatser riktade till denna grupp gjorts.

Resurscentret har fortsatt öka antalet elevplatser även 2016 och man tar även emot elever med funktionsvariationer Husby, Odengatan, Farsta, Högdalen och Årsta förutom på Resurscentret i Kulturskolans lokaler vid Globen. Höstterminen 2014 hade Kulturskolan 151 deltagare i kurser för elever med särskilda behov. Höstterminen 2015 hade antalet ökat till 185, och höstterminen 2016 uppgick antalet till 229.

Ett utvecklingsarbete för att integrera denna verksamhet och pedagogiska kompetens med övriga enheter har pågått under året. Gränsöverskridande grupper finns t ex i barndans, uppspel och konserter där elever blandas. Det ökar förståelsen och barnen med funktionsnedsättningar blir synliga i Kulturskolans sammanhang.

Under hösten 2016 samproducerade Kulturskolan Stockholm, tillsammans med Amygdalus, Stockholms Melodifestival - ett kulturevenemang där ungdomar/unga vuxna med funktionsvariationer uppträder och tävlar inför publik. Tre delfinaler ägde rum i Hammarby sjöstad, Farsta och Tensta och själva finalen ägde rum på Studion i Kulturhuset Stadsteatern, där de två vinnarna korades av en jury. Vinnarna går nu vidare till "riksfinalen" den s k *Funkismellot* på Cirkus i april 2017.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att aktivt verka för att besökare och deltagare upplever att de har inflytande och att de kan delta i och påverka verksamheterna. Alla verksamheter genomför regelbundna undersökningar som syftar till att utveckla och ge möjlighet till delaktighet i målgrupperna.

Nämndmål:

Stockholmarna/eleverna/besökarna anser att kulturförvaltningens verksamheter är angelägna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturutbudet kan bli angeläget för fler genom att förvaltningen för en medveten dialog med målgrupperna. Vi ska vara nyfikna på människor, både på de som besöker oss idag och på de som vi ännu inte mött. Genom att ta reda på människors liv och vardag, och hur vår verksamhet kan passa in vad som gör det svårare respektive lättare att besöka oss eller vara

delaktig i det vi gör kan vi få ovärderlig kunskap. Därför ska vi se på dessa som våra viktigaste rådgivare.

Att vi ställer frågor till besökare, deltagare och publik är inget nytt – det är typen av frågor som vi ställer som skiljer sig markant när vi på djupet arbetar med angelägenhet. Genom aktivt lyssnande skapar vi förståelse för behov, intressen, möjligheter och utmaningar: en insikt kring hur våra verksamheter egentligen fungerar – eller inte – och för vem. Framförallt skapar den nyfikna dialogen relationer.

Genom ett aktivt lyssnande tillsammans med insiktsfull analys kan vi skapa angelägna verksamheter. Det kommer innebära att vi slutar gissa vad som motiverar människor med olika förutsättningar och att vi söker upp och informerar potentiell publik.

Förväntat resultat

Våra ”rådgivare” ger oss kunskaper som vi tillsammans med vår expertis om verksamheten eller konstformen, som vi använder i en lärande process för att skapa vårt utbud, kommunikation eller pedagogik.

Analys

Under perioden maj-augusti 2016 gjordes 194 stycken oanmälda Mystery visitor-besök i verksamheterna i Stockholm. Resultatet från utvärderingen innebär inte några stora förändringar jämfört med 2015 års resultat men på det stora hela så är siffrorna något bättre. Årsmålet var satt till 80 % - den enda verksamhet som sammantaget nådde målet är Kulturskolans öppet hus.

För att öka tillgängligheten och ge fler möjlighet att ta del av bibliotekets verksamhet har biblioteken under 2016 börjat filma program och lägga ut dem på Stockholms stads hemsida <http://video.stockholm.se>. Det här är en viktig service till dem som inte fysiskt kan ta sig till biblioteket och delta på programmen på plats. Sammanlagt har elva program publicerats som setts av drygt 2500 tittare.

I år gjordes kännedomundersökningar före och under Kulturnatten, som fokuserade på vilka våra besökare är och vilka som är potentiella. Undersökningen visar att två av tre inom upptagningsområdet känner till Kulturnatten och att det bland dessa är omkring hälften som besökt eller planerar att besöka. Vidare kan man konstatera att kvinnor, unga och högutbildade är överrepresenterade bland besökaren av Kulturnatten. Motsvarande är det då män, lågutbildade och äldre som man behöver nå ut till i högre grad.

I Kulturskolans kundundersökning som genomfördes under våren svarade 96 % att man totalt sett är nöjd eller mycket nöjd med verksamheten.

Verksamheternas arbete med målgruppssegmentering har inletts, bland annat med en workshop under våren där ett trettiotal kulturaktörer i Stockholm medverkade, för att på ett fördjupat sätt öka kunskapen om människors motivation och drivkrafter till att ta del av kulturverksamhet.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Aktivt skapa tillfällen för lärande i organisationen, t.ex. Nätverket och Framtidsdagen	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Framtidsdagen genomfördes i november för förvaltningens alla medarbetare.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

All upphandling utgår från Lagen om offentlig upphandling samt stadens upphandlingspolicy och det ställs krav på att utförare och leverantörer bidrar till god kvalitet, hållbarhet och jämlikhet. Under året har förvaltningen förberett sig för införandet av stadens projekt "effektivt inköp".

Nämndmål:

Upphandlingar genomförs med ett hållbarhetsperspektiv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Lokala rutiner för kulturförvaltningens upphandlingar är anpassade utifrån stadens program. Rutiner för avtalsuppföljning är dokumenterade för alla verksamheter. En lokal inköpsprocess/ organisation är förankrad.

Analys

Frågan om lagen om offentlig upphandling (LOU) och hur undantagsregel avseende konstnärliga tjänster skall tolkas är något som Stockholm konst driver. Just nu har Stockholm konst två ärenden i kammarrätten och utfallet av dessa kommer att få principiell betydelse för avdelningens framtida utveckling. Stadens jurister bistår i denna process och de hävdar, precis som Stockholm konst, att våra arbetsrutiner, och vårt idoga försvar av undantagsregeln, är transparenta helt enligt LOU:s principer.

Förvaltningen har genomfört "effektivt inköp" och lagt in befintliga avtal i ny avtalsdatabas kopplat till "effektivt inköp". På så sätt säkras arbetet med avtal, upphandlingar och inköp.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Anpassade rutiner	2016-01-01	2016-12-31	
	Projekt Effektivt inköp	2016-01-01	2017-02-28	
Analys Arbete med införande av inköpsmodul har fortlöpt enligt projekt- och tidplan. Driftsättning sker 2017-01-09.				

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

2016 års budget för Kulturförvaltningens innehöll både satsningar och effektiviseringar. Satsningarna innebar en ökning med 54,0 mnkr. Minskade kostnader omfattade 20,0 mnkr för avslutad satsning på barnkulturår samt en generell effektivisering på 9,1 mnkr. För Evenemangsp plats Kungsträdgården tillfördes 4,9 mnkr.

Under budgetåret har Kulturförvaltningens ramar för kostnader och intäkter förändrats genom

omslutningsförändringar på 54,6 mnkr till största delen avseende Eurovision (35,1) och gestaltningsprojekt (14,5).

Nettobudgeten har justerats med 1,5 mnkr för trygghetsskapande åtgärder vid Evenemangsavdelningen och efter T2 med 5,0 mnkr för asylsökande flyktingar.

Driftverksamhet (Mnkr)	Bokslut 2015	Justerad VP 2016	Prognos T2/2016	Bokslut 2016	Avvikelse mot VP
Kostnader	985,9	1 038,6	1 038,6*	1 048,7	-10,1
Intäkter	-127,6	-149,5	-149,5	-165,0	15,5
NETTO	858,2	889,1	889,1*	883,7	5,4
Varav kapitalkostnader	10,3	13,0	13,0	12,8	0,2

* Prognosen i T2 är justerad med 5,0 mnkr för statsbidraget på 5,0 mnkr. Vid rapporteringen i T2 hade förvaltningen ingen kännedom om den kommande budgetjusteringen.

Kulturförvaltningen redovisar för 2016 ett nettoöverskott på 5,4 mnkr för driftkostnaderna i jämförelse med justerad nettobudget. Varav kapitalkostnader 0,2 mnkr.

Intäkter och kostnader avviker med 15,5 respektive -10,1 mnkr jämfört med justerad VP. Både kostnader och intäkter visar på ett högre utfall än budget. Förvaltningen har begärt och fått beviljat omslutningsförändringar med 14,5 mnkr för gestaltningsprojekten inom Stockholm konst samt beställningar i samband med Eurovision 33,6 mnkr. I bokslutet konstateras att omslutningen med intäkter och kostnader ökat ytterligare för gestaltningsprojekt med närmare 4 mnkr samt försäljning av verksamhet och bidrag vid Stockholms stadsbibliotek ca 6 mnkr.

Mnkr netto	Bokslut 2015	Justerad VP 2016	Prognos T2/2016	Bokslut 2016	Varav kapitalkostnader	Avvikelse mot VP
Förvaltningsledning, nämnd, förv gemensamt	22,4	26,3	25,4	19,2	0,2	7,1
Staber	25,5	27,1	27,1	28,7		-1,6
Kulturår för barn och unga	11,0	0				
Evenemangsavdelningen	29,3	31,4	32,3	34,4	0,9	-3,1
Kulturskolan	157,4	168,0	168,0	166,5	1,4	1,5
Varav El Sistema	10,0	12,8	12,8	12,0		0,8
Kulturstrategiska avdelningen	13,4	14,8	14,8	14,3		0,5
Kulturstöd	188,5	212,1	212,1	212,6		-0,5
Ytterligare centralt finansierade kulturstöd	6					
Liljevalchs konsthall/Stockholm konst	32,9	28,8	28,8	27,4	1,4	1,4
Stadsbiblioteket	301,3	310,2	310,2	309,9	7,2	0,3
varav Bibliotek i rörelse	14,5	13,3	13,3	13,2	6,9	0,1
Stadsmuseet	70,5	70,4	70,4	70,5	1,7	-0,2
SUMMA	858,2	889,1	889,1	883,7	12,8	5,4

Respektive avdelning har under året haft bra kontroll över sin ekonomi.

Förvaltningsledning/förvaltningsgemensamt och staber visar ett överskott med 5,5 mnkr. Överskottet beror på att budget för utredningar och olika samarbeten med externa parter samt konsultstöd som kan variera under åren, inte fullt utnyttjats. En försiktighet har också hållits

då personalomsättning inom staben varit hög och för att kunna göra omprioriteringar om någon avdelning behövt stöd.

Evenemangsavdelningen visar ett underskott på 3,0 mnkr. Kostnaderna var planerade utifrån avdelningens behov för att inleda arbetet med temasättningen för kommande Kulturfestival, filmatisering av "Respekt och Självrespekt" samt iordningställande av hallarna i Kungsträdgården. Under året har Evenemangsavdelningen även tagit över scenen i Kungsträdgården vilket genererat kapitalkostnader på 0,9 mnkr utöver budget. Resterande underskott om 1,1 mnkr är kopplat till kostnadsförda kundförluster och högre arbetsgivaravgifter för utländska artister. Underskottet balanseras inom förvaltningsledningen.

Kulturskolans resultat (inklusive El Sistema) vid årets slut uppgår till 1,5 mnkr, motsvarande 0,9 % av nettobudgeten. Avvikelsen består av 0,4 mnkr högre intäkter än budget och 1,1 mnkr lägre kostnader. Rekryteringar som infallit senare än beräknat har bidragit till lägre kostnader, likaså planerade inköp/upphandlingar som fått skjutits upp. **El Sistema** bidrar till resultatet med ett överskott på 0,8 mnkr, vilket i huvudsak kan förklaras av lägre lönekostnader och inköp som sker först 2017.

Kulturstrategiska staben redovisar inga avvikelser från budget. Nettobudgeten har justerats under året med 4 mnkr för stöd avseende nyanlända.

Liljevalchs/Stockholm konsts årsutfall visar ett överskott på 1,5 mnkr. Överskottet beror delvis på att en mindre utställning ställdes in på grund av svårigheter med lokal. Sammanlagt 90 st konstverk har köpts in för 0,8 mnkr inom investeringsbudgeten och därtill mindre konstverk för 0,4 mnkr. Under året har Stockholm konst fakturerat 19,6 mnkr för kostnader i samband med stadens olika gestaltningsprojekt vilket kan jämföras med 2015 då motsvarande belopp uppgick till 11,6 mnkr. Antalet gestaltningsprojekt har varit omfattande med uppemot 120 pågående projekt.

Stadsmuseiavdelningen redovisar ett underskott på 0,2 mnkr. Kostnaderna avviker positivt med 4,6 mnkr mot budget vilket dels förklaras av vakanser på avdelningen och dels på grund av ej upparbetade kostnader kopplade till externfinansierade projekt. Dessa ej upparbetade projektmedel är förskjutna till nästa år vilket resulterar till en negativ avvikelse på intäkterna, motsvarande 3,5 mnkr. Vidare har ett projekt på dokumentationsenheten försenats och tagit fler resurser i anspråk än planerat vilket också har påverkat avdelningens intäktsnivå.

Slutligen har avdelningen lagt ned mycket arbete på att ytterligare utveckla den beslutade modellen för vård- och underhållsprogram för Fastighetskontoret och Kyrkogårdsförvaltningens kulturhistoriskt värdefulla fastigheter.

Stockholms stadsbiblioteks resultat visar en budget i balans med en mindre avvikelse på 0,3 mnkr. Intäkterna lämnar ett överskott på 6,2 mnkr vilket främst består av ökade bidrag för anställningsstöd samt högre försäljningsintäkter än beräknat. På kostnadssidan är avvikelsen 5,9 mnkr för framförallt ökade säkerhetskostnader samt ett överdrag av mediebudgeten.

Säkerhetssituationen har under året varit ansträngd på vissa av biblioteken. Kostnaden för vakter på biblioteken har varit mycket höga. Som en konsekvens av att SSB medvetet avsatt medel för vaktresurser har det inneburit att några bibliotek inte behövt stängas annat än vid ytterst få tillfällen.

Under hösten har problem med försenade leveranser från upphandlad medieleverantör uppkommit. För att säkerställa att hela mediabudgeten utnyttjas har därför extra beställningar gjorts från andra leverantörer. På grund av förseningarna har det varit svårt att beräkna hur

mycket av det som beställts har kunnat levereras under 2016.

Strukturmedel 2016

Utfallet för strukturmedel visar ett i det närmaste nollresultat jämfört med budget. Strukturmedlen har främst använts till arbetet med nytt Tranströmerbibliotek och evakueringen av Medborgarhuset inför renovering. Medel har också finansierat flytten av biblioteket i Fruängen samt flytt av Punktmedis till Bredäng. Utöver det har ett antal bibliotek förbättrats lokalmässigt. Många av insatserna har varit riktade mot att skapa en tryggare miljö för medarbetare och besökare. En mindre andel har använts för att komplettera förvaltningens belysningsåtgärk i syfte att skapa en bättre besöksmiljö. De strukturmedel som avdelats till den digitala verksamheten har framför allt utnyttjats för att stödja arbetet med appen Bibblix.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnads- och intäktsslag (Mnkr)	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Förändring mot 2015
31, 361 Verksamhetsintäkter (försäljning/avgifter)	-59,3	-52,1	-87,9	69 %
34, 35, 360 Övriga (hyror, bidrag, uppdrag)	-86,0	-75,6	-77,1	2 %
Summa intäkter	-145,3	-127,6	-165,0	29 %
50 Personal	414,7	446,4	463,9	4 %
52 Lokaler	143,0	141,8	146,5	3 %
53 Bidrag	178,6	190,1	210,7	11 %
5X Övrigt (bl a köp av verksamhet, media)	205,9	197,3	227,6	15 %
Summa kostnader	942,2	975,6	1 048,7	4 %
NETTO (exklusive kapitalkostnader)	771,1	848,0	862,1	2 %

Förändringar inom intäktsposterna jämfört med 2015 är att verksamhetsintäkter (taxor och avgifter samt övriga externa intäkter) ökat med 35,8 mnkr framförallt för åtaganden i samband med Eurovision (32,9). Försäljning av verksamhet har sammantaget ökat med 5,9 mnkr. Här kan noteras att uppdragen inom Stockholm konst genererat en ökning på 8,2 mnkr medan andra avdelningar har lägre intäkter. Bidragen har minskat med 6,7 mnkr varav 4,4 vid Liljevalchs konsthall beroende på färre utställningar.

Förändringar på kostnadskontona är att personalkostnaderna har ökat med 17,5 mnkr (4 %) varav drygt 10 beror på löneökningar och ett ökat antal tillsvidareanställda.

Löneöversynsförhandlingarna gav i genomsnitt ökade personalkostnader med 2,4 % från och med 1 april. Personalförändringar som skett under året är att antalet tillsvidareanställda ökat med 13. Övriga kostnadsökningar är bidrag 24,1 mnkr varav 4 mnkr utgör stöd till nyanlända. Produktionskostnader har minskat med 3,8 mnkr där Liljevalchs minskat med 5,6 mnkr medan andra avdelningar ökat något. Mediakostnaderna har sammantaget ökat med 4,0 mnkr där Stockholms stadsbibliotek ökat med 4,2 medan andra avdelningar minskat.

Lokalkostnaderna har ökat med 3,5 mnkr medan hyror i stort är oförändrade vilket beror på att både Stadsmuseet och Liljevalchs är stängda. Larm och bevakning har ökat med 1,6 mnkr, i stort sett allt vid SSB, till totalt för hela förvaltningen 3,9 mnkr.

Investeringar

Investeringar (Mnkr netto)	Bokslut 2015	Justerad VP 2016	Prognos T2 2016	Bokslut 2016	Avvikelse mot VP
Stockholm konst inköp av konstverk	0,6	0,6	0,6	0,8	-0,2
Bibliotek i rörelse	8,7	10,9	10,9	6,5	4,4
Vård av fontän och skulpturer	0,1	0,7	0,7	0,7	0,0
Ombyggnad Stadsmuseet och ny basutställning	1,3	16,7	4,0	1,1	15,6
Kulturskolan maskiner och inventarier	1,6	1,8	1,8	1,8	0,0
Stadsmuseet maskiner och inventarier	1,1	0,5	0,5	0,4	0,1
Energieffektiviseringar maskiner & inventarier	0,6	2,7	2,7	2,6	0,1
Tillgänglighetsmedel*	0,2	0,0			
SUMMA	14,2	33,9	21,2	13,9	20,0

(*Tillgänglighetsmedel 2015 var särskilda medel som förvaltningen erhöll efter ansökan.)

Kulturförvaltningen har för 2016 tilldelats en sammanlagd investeringsram om 33,9 mnkr. Långsiktig plan för maskiner och inventarier är 6,3 mnkr varav 0,6 avsätts till konstinköp och 0,7 mnkr till vård av fontäner och skulpturer. I investeringsbudgeten ingår 10,9 mnkr för biblioteksutveckling samt 16,7 mnkr för Stadsmuseets ombyggnation och ny basutställning.

Liljevalchs konsthall/Stockholm konst. Investeringsmedlen på 0,6 mnkr för konstinköp har förbrukats och omprioriteringar har medfört att ytterligare 0,2 mnkr kunnat användas till konstinköp. Sammanlagt 90 st konstverk har köpts in för 0,8 mnkr.

Stockholms stadsbibliotek. Investeringar inom strukturmedlen har skett med 1,9 mnkr för sorteringsverk, lokalförbättringar och skyltar, med 2,1 mnkr för vidareutveckling av Bibblix samt 2,5 mnkr för fortsatt planeringsarbete med Nytt stadsbibliotek och Tranströmerbiblioteket.

Kulturskolan har tilldelats en investeringsbudget på 1,8 mnkr och använt medlen till lokalförbättringar 0,6 mnkr, teater och scenteknik 0,3 mnkr, musikinstrument 0,8 mnkr samt förberedelser för Medborgarhuset 0,1 mnkr.

Stadsmuseets investeringsbudget för vård av fontän och skulpturer på 0,7 mnkr har förbrukats.

Kostnaden för Maskiner och inventarier uppgår till 0,4 mnkr. Av Stadsmuseets investeringsmedel avseende ombyggnation och basutställning har 1,1 mnkr använts och lämnar ett överskott på 15,6 mnkr. Ej förbrukade medel för Stadsmuseet beroende på förskjuten tidplan i byggprojektet kommer att användas under 2017. Prognosen totalt sett visar ingen avvikelse mot investeringsbudget.

Energieffektiviseringar har genomförts på ett flertal bibliotek och i kulturskolelokaler i form av LED-belysning för bättre belysning och kommande elkostnadsbesparingar. Sammanlagt uppgår kostnaden till 2,6 mnkr.

Ej förbrukade medel för Stadsmuseet, beroende på förskjuten tidplan i byggprojektet, och för bibliotek i rörelse begärs ombudgeterade till 2017 här nedan.

Ombudgeteringar

I KF budget för 2017 är budgeterat 13,4 mnkr för investeringarna inom basutställning och ombyggnation vid Stockholms stadsmuseum. Total investeringsram är 27,0 mnkr varav 2,4 mnkr är upparbetade. Då återstår 24,6. Förvaltningen begär att 11,2 mnkr av de 15,6 mnkr som inte förbrukats under 2016, ombudgeteras till 2017.

Därutöver begärs att kvarvarande investeringsmedel inom strukturplanen vid Stockholms stadsbibliotek på 4,4 mnkr överförs till 2017 års budget. Investeringarna avser fortsatta åtgärder i biblioteken i syfte att öka tillgängligheten, förbättra och miljöanpassa belysningen, funktionsanpassa lokaler utifrån den verksamhet som bedrivs, ersätta slitna inventarier och allmän uppfrysning av slitna biblioteksrum. Planering pågår också för ersättning av utlåningsapparater och sorteringsverk (sorteringsverk 1,0 mnkr).

Sammantaget föreslår kulturförvaltningen att kulturnämnden hemställer om en budgetjustering av investeringsmedlen för 2017 med 11,2 mnkr, basutställning och ombyggnation vid Stadsmuseet och 4,4 mnkr för bibliotek i rörelse.

Analys av balansräkning

Balansräkning Mnkr	2015	2016	Förändring
Anläggningstillgångar	54,4	56,2	1,8
Omsättningstillgångar	167,0	169,6	2,6
Summa tillgångar	221,4	225,8	4,4
Eget kapital	-144,1	-134,6	9,5
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	-77,3	-91,2	-13,9
Summa skulder	-221,4	-225,8	-4,4
SUMMA	0	0	0

Förvaltningen har gjort nödvändiga avstämningar och periodiseringar och i övrigt följt givna anvisningar för bokslutsarbetet för att kunna ge en rättvisande bild av bokslut per 2016-12-31. Reglerna för periodiseringar är att det ska röra sig om väsentliga belopp över 100 tkr.

Under året har förvaltningens anläggningstillgångar ökat med 1,8 mnkr. Omsättningstillgångarna har ökat totalt med 2,6 mnkr jämfört med utgående balans 2015. Förutbetalda kostnader har ökat med 4,6 mnkr främst beroende på ökade verksamhetsbidrag. Upplupna intäkter har minskat med 0,4 mnkr. Kundfordringarna har minskat med 1,6 mnkr. Av kundfordringarna redovisar förvaltningen osäkra fordringar på 0,7 mnkr vilket är en ökning med 0,5 mnkr mot bokslut 2015

Kortfristiga skulder har ökat totalt med 13,9 totalt mnkr. Leverantörsskulder har ökat med 14,3 mnkr. Förutbetalda intäkter har ökat med 5,8 mnkr. Upplupna kostnader har ökat med 1,1 mnkr. Leverantörsskulder har ökat med 14,3 mnkr. Förutbetalda intäkter har ökat med 5,8 mnkr.

Synpunkter och klagomål

Under 2016 har Kulturskolan tagit emot 49 synpunkter och 39 klagomål. Fördelningen mellan olika områden är: *Avgifter och taxor*: 8 klagomål, *Bemötande*: 4 klagomål, *E-tjänst*: 4 klagomål, 2 synpunkter, *Information*: 3 klagomål, 1 synpunkt, *Kursutbud*: 8 klagomål, 4 synpunkter och *Verksamhetens innehåll*: 34 klagomål, 20 synpunkter

Kulturskolan införde en ny rutin för hantering av synpunkter och klagomål fr.o.m. den 1/5 2015. Rutinen är utarbetad i samråd med Kulturförvaltningens arkivarie.

Kulturskolan har under året haft en hel del klagomål på att personer som inte har tillgång till en dator har svårt att anmäla sig. Det har även funnits klagomål på kursverksamhet där elever haft förväntningar som inte stämmer överens med Kulturskolans kurserbjudanden och arbetsprocesser.

De synpunkter och klagomål som framförs till kommunikationsenheten handlar i första hand om bokningsförfarandet i Kulturskolans e-tjänst.

Under året har 10 beröm och 18 klagomål har inkommit till museernas verksamheter. Samtliga synpunkter är besvarade. Det har rört stadsvandringar, sociala medier, webben och nyhetsbrev samt tips på förbättringar. De flesta berömmen har rört verksamheternas instagram-konto.

En viktig del i biblioteksverksamheten är att erbjuda en bred flora av medier som stockholmarna är intresserade av att köpa in på direkta inköpsförslag, där en majoritet blir inköpta.

Utöver inköpsförslagen har 571 synpunkter har registrerats under året. Under 2015 hade 738 synpunkter registrerats, denna nedgång indikerar att biblioteken behöver säkerställa sina synpunktsrutiner. Synpunkterna kan vara positiva eller negativa och antalet synpunkter är fördelade enligt följande rubriker och cirka procentsatser, inom parentes är 2015 helårs procentsats:

- Avgifter: 6 % (2%)
- Bemötande: 4 % (4 %)
- Information: 4 % (11 %)
- Lokaler: 6 % (13 %)
- Specifik händelse: 1 % (7 %)
- Teknik: 16 % (18 %)
- Tillgänglighet: 4 % (2 %)
- Verksamhet öppettider: 56 % (41 %)
- Övrigt: 3 % (3 %)

Varje synpunkt som inte är anonym hanteras och besvaras vid den aktuella enheten.

Under kategorin *Tillgänglighet* lyfts främst synpunkter kring felanmälda hissar samt tröga dörrar. Under kategorin för *verksamhet* lyfts synpunkter om ökade öppettider.

Sedan 2015 har biblioteken en speciell synpunktshantering för barn. I en intern utvärdering av den framkommer att biblioteken har fått mer kännedom om målgruppen sedan synpunktsväggarna kom upp.

Övrigt

MU-avtalet

Liljevalchs/Stockholm konst följer MU-avtalet och utöver detta står institutionen vid utställningar för generösa projektbidrag, visningsersättningar och kataloger etc. Liljevalchs har av KRO lyfts fram som ett föredöme avseende arvodering till konstnärer – och det är institutionens credo att konstnär som utför ett arbete skall arvodas för detsamma. Liljevalchs har dock valt att inte följa MU-avtalet och dess visningsersättning avseende Vårsalongen eftersom den utställning är något deltagaren själv söker till med redan utförda verk. Därtill finns i detta sammanhang en uppenbar risk att amatörer (i ordets bästa mening) jämföras med utbildade konstnärer vilket Liljevalchs anser som principiellt fel. Undantag från denna ståndpunkt görs om någon deltagare utför ett platsspecifikt verk – då arvodas detta naturligtvis

I budget angavs att ”Kommunstyrelsen ska tillsammans med kulturnämnden säkerställa att stadens samtliga förvaltningar och bolag tillämpar MU-avtalet och ersätter konstnärer för deras arbetstid.” Någon övergripande kartläggning har inte gjorts av förvaltningen utan enligt anvisningarna till verksamhetsberättelsen ska samtliga nämnder och bolagsstyrelser i verksamhetsberättelsen redovisa att de säkerställt att MU-avtalet tillämpas.